اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۲۴ تیر ۱۴۰۰
• ۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲
• ۱۵ ژوئیه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۸۳۹ • پیاپی ۳۱۵۷ • ۸ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

تمام گشایش‌های اخیر در سایه مذاکره محقق شد

حسن روحانی با بیان اینکه هر آنچه از مذاکره خواستیم به آن برسیم رسیدیم، گفت: ریشه مقاومت در جنگ اقتصادی، توافق سال ۹۴ بود؛ تمام گشایش‌های اخیر در سایه مذاکره محقق شد. هر کس هر چیز دیگر بگوید دروغ می گوید. رئیس‌جمهور در جلسه هیات دولت اظهار کرد: امروز روزی است که گفت‌وگو و تعامل سازنده با جهان در تقویم‌مان نامگذاری شده است؛ پس از اقداماتی که دولت یازدهم برای از بین بردن تحریم‌های ظالمانه و احقاق حقوق ملت ایران انجام داد، ۲۳ تیر سال ۹۴ بود که ما به توافق رسیدیم و به همین دلیل این روز، روز گفت‌وگو و تعامل سازنده نامگذاری شده است.

۲

بررسی صمت از عملکرد برنامه ششم توسعه

توسعه از برنامه عقب است

دهه ۹۰ از نظر اقتصادی یک دوره پر از شکست و ناکامی است. از سال ۹۰ تا ۹۸ اقتصاد ایران ۵ سال به شکل نامتوالی رشد منفی را تجربه کرد، این در حالی است که بالاترین نرخ رشد اقتصادی پس از انقلاب هم در میانه این دهه با نرخ ۱۲.۸ درصد به ثبت رسید. از سوی دیگر، در همین مدت ۵ سال نرخ تورم بیش از ۲۰ درصد و ۴ سال شاخص افزایش قیمت‌ها بیش از ۳۰ درصد بود. به این ترتیب، مجموع رشد اقتصادی ۹۰ تا ۹۸ به رقم نازل ۱.۹ درصد می‌رسد که به معنای آن است که در طول این بازه‌زمانی اقتصاد کشور رشد سالانه ۰.۲ درصدی داشته است. میانگین رشد اقتصادی سالانه در دهه ۹۰ کمتر از رقم ناچیز ۰.۲ درصدی هم خواهد شد. همچنین از سال ۹۰ تا ۹۸ مجموع نرخ تورم به ۲۰۵.۲ درصد رسیده یعنی میانگین سالانه نرخ تورم تا سال ۹۸ حدود ۲۲.۸ درصد بوده است. براساس آمار نرخ تورم سال گذشته به ۳۵ درصد رسید. به این ترتیب، نرخ تورم این دهه برای میانگین سالانه تا ۲۴ درصد بالا رفت. از این رو، از نظر نرخ تورم دهه ۹۰ شرایطی مشابه دهه ۷۰ دارد که بالاترین نرخ تورم جمهوری اسلامی در آن تجربه شد.

۶

شوینده و دستمال کاغذی گران شد

۷

عکس: آیدا فریدی

چهره

هیچ واگذاری قطعی در معادن انجام نشده است ۲

تزریق ۷ هزار میلیارد تومان اعتبار به گردشگری ۲

جزئیات طرح بیمه پرتفوی سهامداران متضرر ۲

ضرورت تغییر مدل حکمرانی صنعتی ۷

یادداشت

سردرگمی در اجرای دستورالعمل‌ها ۳

سود متوازن لازمه تداوم تولید ۵

توسعه اقتصادی زیر سایه تحقق برنامه ۶

تحلیل روز

سرمایه ایرانی در خدمت توسعه سایر کشورها ۴

بیمه سامان
Saman Insurance
www.si24.ir

«آگهی مزایده»
نوبت دوم
شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان
با اطمینان بسازید

نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت دریافت اسناد	مهلت بازدید	مهلت ارائه پیشنهاد
مزایده	K400/01	فروش اقلام اسقاط موجود در انبار ۳۶	۱۴۰۰/۰۴/۲۲ لغایت ۱۴۰۰/۰۵/۰۲	۱۴۰۰/۰۴/۲۶ لغایت ۱۴۰۰/۰۵/۰۲ بجزایام تعطیل	ساعت ۱۵ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۲
مزایده	K400/02	فروش اقلام مستعمل موجود در انبار ۳۲			

سایر موارد:
۱- میزان تضمین شرکت در مزایده: پنج درصد مبلغ قیمت پیشنهادی
۲- نوع تضمین شرکت در مزایده: ضمانت‌نامه معتبر بانکی یا واریز وجه به شماره حساب سیبا ۱۰۹۷۰۰۹۷۰۰۰۸ بانک ملی شعبه ذوب‌آهن اصفهان و یا به شماره حساب ۱۰۲۲۶۳۰۲۷۰۰۳ سپهر بانک صادرات شعبه ذوب‌آهن و ارائه رسید آن - اوراق مشارکت بی‌نام و یا مطالبات تایید شده مزایده‌گران
۳- تاریخ بازگشائی پاکت‌های(مزایده): دوشنبه ۱۴۰۰/۰۵/۰۴
۴- مدیریت برگزارکننده مزایده: مدیریت‌اموال، انبار و املاک تلفن تماس: ۰۳۱۵۲۵۷۴۳۱۸ - ۰۳۱۵۲۵۷۲۳۹۲ آقای عبدالهی
۵- محل تحویل پاکت‌ها: شرکت سهامی ذوب‌آهن اصفهان دبیرخانه محرمانه مدیریت حراست واقع در درب اصلی جنب بانک ملی
۶- نحوه دریافت اسناد: از طریق سایت اینترنتی شرکت سهامی ذوب‌آهن اصفهان به نشانی www.esfahansteel.ir اسناد به صورت فایل PDF می‌باشد.
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۴/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۴/۲۴
روابط عمومی ذوب‌آهن اصفهان

پایگاه خبری گسترش‌نیوز
نماینده استانی جذب می‌کند
در صورت تمایل به همکاری با ما در ساعات اداری با شماره ۸۲۱۹۰ داخلی ۱۰۲ و یا ۰۹۱۹۰۶۷۲۷۱۳ تماس بگیرید
گسترش
www.gostaresh.news

«آگهی مناقصه»
نوبت دوم
شرکت فرهنگی ورزشی مجتمع گل‌گهر سیرجان در نظر دارد البسه تیم‌های پایه فوتبال خود را از طریق مناقصه تامین نماید.
تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان مجاز می‌توانند حداکثر تا تاریخ ۲۸ تیرماه با مراجعه به لینک زیر اسناد مناقصه را تکمیل و به نشانی بلوار دکتر صفارزاده، مجموعه ورزشی سردار شهید حاج قاسم سلیمانی، به واحد پشتیبانی ارسال نمایند.
همچنین در صورت هرگونه سوال می‌توانند با شماره‌های ۰۳۴۴۱۴۲۵۰۵۰ و ۰۹۱۳۳۴۵۷۴۶۸ با آقای عرب‌زاده تماس حاصل فرمایند.
http://golgoharsport.ir/2021-07-06-08-26-10
روابط عمومی شرکت فرهنگی ورزشی مجتمع گل‌گهر

چهره

هیچ واگذاری قطعی در معادن انجام نشده است

حجت‌الله فیروزی / عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

چندی است که پیرامون مزایده‌های واگذاری معادن حواشی‌هایی ایجاد شده است. طبق پیگیری‌هایی که مجلس یازدهم داشت و جلساتی که با دولت برگزار شد در این مورد تصمیماتی گرفته شد. از بین حدود ۱۰هزار پهنه معدنی در سراسر کشور حدود ۶ هزار پهنه معدنی آن حالت بلاتکلیف دارد و فعال نیستند. یعنی ممکن است پروانه‌های بهره‌برداری صادر شده اما معادن غیرفعال باشند. گه‌گاه این پروانه‌ها در بازار توسط واسطه‌ها خرید و فروش می‌شدند، بنابراین با تصمیم مجلس و همکاری دولت و وزارت صمت این ۶۰۰۰ پهنه معدنی آزادسازی شدند تا دوباره طی یک ساز و کار قانونی به کسانی که اهلیت و ظرفیت معدن‌داری دارند سپرده شود.

در روزهای اخیر خبری منتشر شد مبنی بر اینکه قرار است ۶ هزار پهنه معدنی به صورت تجمیعی واگذار شود. عده‌ای می‌گفتند قرار است این کار توسط شرکتی که مناقصه برگزار می‌کند انجام شود البته این صحبت‌ها در سطح رسانه بود و صحت و سقم آن چندان مشخص نیست اما آنچه مشخص بود؛ اینکه دولت قرار است ۶ هزار پهنه معدنی را از طریق مزایده واگذار کند.

با توجه به اینکه در روزهای پایانی عمر دولت قرار داریم و شاید در این ایام دیگر سازکارهای دولت مناسب نباشد یا بعضی از بخش‌های بدنه دولت پویایی اولیه را نداشته باشند و از طرف دیگر نگرانی‌هایی وجود داشت مبنی بر اینکه افراد سودجو از روزهای پایانی دولت استفاده کنند تا معادن را دوباره به صورت اولیه در بیاورند تا برای کشور بلااستفاده شده و حقوق مردم ضایع شود. بنابراین از طرف نمایندگان مجلس، قوه قضاییه و دادستان کل کشور به دولت تذکر داده شده و تاکید شد که دولت در این روزهای پایانی صبوری کرده و اقدامی در خصوص واگذاری معادن نداشته باشند تا انشاالله دولت جدید مستقر و با ساز و کارهایی که خود پیش‌بینی کرده، راهکار مناسبی در چارچوب قانون برای این واگذاری‌ها بیابد. چراکه این کار چندان فوری نیست که برای آن عجله داشته باشیم.

به همین علت قوه قضاییه در جهت پیشگیری از جرم و مجلس شورای اسلامی تاکید داشتند تا دولت اقدامات خود را در این زمینه متوقف کند تا دولت آینده این کار را با شیوه و راهبرد مناسب انجام دهد. با تذکرهایی که دادستان کل کشور دادند هنوز هیچ واگذاری قطعی انجام نشده که مشکل ایجاد شود. مقررات مزایده‌ها مشخص است؛ دولت‌ها در واگذاری مزایده‌ها این حق را برای خود محفوظ نگه می‌دارند که بتوانند مزایده را ابطال یا شرایط آن را تغییر دهند.

قرار بود مزایده‌ها به صورت متمرکز انجام شود، البته دولت می‌گوید قرار نبوده فعلاً پولی دریافت شود و دریافت آن به دولت بعد موکول می‌شد. تنها یک ضمانتنامه حداقلی از کسانی که در مزایده‌ها شرکت می‌کنند گرفته می‌شد و همچنین ساز و کاری برای برنده مزایده در نظر گرفته شده بود تا به فعالسازی معدن ملزم شود.

قطعا باید الزامات کسانی که در مزایده‌ها برنده می‌شوند در ابتدای آگهی مزایده درج شود. کسی که در مزایده شرکت می‌کند باید از الزامات کار اطلاع داشته باشد، آگهی مزایده جزو اسناد قطعی است. فرد شرکت‌کننده در مزایده باید اهلیت فنی و مالی داشته باشد تا بتواند معدن را فعال کند. همچنین باید تعهد بدهد تا در یک بازه زمانی مناسب این اتفاق بیفتد. از طرف دیگر باید از خام‌فروشی جلوگیری و به سمت تکمیل زنجیره رفته تا معدن برای کشور ارزش افزوده داشته باشد.

در مورد اجرایی نشدن قانون صرف ۱۵ درصد از حق دولتی معادن به توسعه مناطق دارای معدن نیز باید گفت در قانون قبلی و لازم الاجرای فعلی درصد زیادی برای صرف در توسعه معادن و مناطقی که معادن در آنها قرار گرفته است پیش‌بینی نشده است ولی ما در کمیسیون صنایع مجلس در حال اصلاح قانون معادن هستیم. چند نکته مهم در اصلاحات در حال انجام وجود دارد، یکی از آنها این است که بخشی از درآمدهای معادن باید صرف همان منطقه شود. کسانی که معادن را در مزایده برنده می‌شوند باید حساب‌های شرکت خود را به همان منطقه منتقل کنند چراکه الان بسیاری از شرکت‌ها، معادن‌شان در شهرهای دیگر است اما دفاتر مرکزی و حساب‌های آنها در تهران است. در حالی که اهالی آن منطقه به همان میزان که از برداشت معادن اذیت می‌شوند که آلودگی‌هایی را نیز به دنبال دارد باید خدمات دریافت کنند. این موارد در قانون جدید پیش‌بینی شده است.

در نهایت اینکه در کمیسیون صنایع مجلس در حال اصلاح قانون معادن هستیم. چند نکته مهم در اصلاحات در حال انجام وجود دارد، یکی از آنها این است که بخشی از درآمدهای معادن باید صرف همان منطقه شود. کسانی که معادن را در مزایده برنده می‌شوند باید حساب‌های شرکت خود را به همان منطقه منتقل کنند چراکه الان بسیاری از شرکت‌ها، معادن‌شان در شهرهای دیگر است اما دفاتر مرکزی و حساب‌های آنها در تهران است.

روحانی با اشاره به روز ملی تعامل سازنده با جهان تاکید کرد

تمام گشایش‌های اخیر در سایه مذاکره محقق شد

مشکلاتی که اخیرا به وجود آمده به‌خاطر انجام نشدن به موقع واردات است

حسن روحانی با بیان اینکه هر آنچه از مذاکره خواستیم به آن برسیم رسیدیم، گفت: ریشه مقاومت در جنگ اقتصادی، توافق سال ۹۴ بود؛ تمام گشایش‌های اخیر در سایه مذاکره محقق شد، هر کس هر چیز دیگر بگوید دروغ می‌گوید.

به‌گزارش ایرنا، رئیس‌جمهور در جلسه هیات دولت اظهارکرد: امروز روزی است که گفت‌وگو و تعامل سازنده با جهان در تقویم‌مان نامگذاری شده است؛ پس از اقداماتی که دولت یازدهم برای از بین بردن تحریم‌های ظالمانه و احقاق حقوق ملت ایران انجام داد، ۲۳ تیر سال ۹۴ بود که ما به توافق رسیدیم و به همین دلیل این روز، روز گفت‌وگو و تعامل سازنده نامگذاری شده است.

وی افزود: برای دولت یازدهم و دوازدهم یکی از اهداف بسیار مهم، احقاق حق ملت در زمینه مسائل فناوری‌های مدرن و تجارت و اقتصاد و فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی بود که این هدف اصلی و مهم در دولت یازدهم بود و در دولت دوازدهم هم تکرار شد.

رئیس‌جمهوری در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به شرایط سال‌های گذشته اظهارکرد: اداره کشور با دولتی که در سال ۶۰ میلیارد دلار درآمدی نفتی‌اش حذف شود، کار راحتی نیست.

وی خاطرنشان کرد: مشکلاتی که اخیرا به وجود آمده است به‌خاطر عدم انجام به موقع واردات است. همه اگر به اصل ۶۰ و ۱۱۳ قانون اساسی احترام میگذاشتند، شرایط امروز شرایط دیگری بود. به عنوان نمونه اگر در بازار مرغ مشکلی پیش می‌آید بخاطر این است که واردات به موقع انجام نمی‌شود.

رئیس‌جمهوری تصریح کرد: باید در سال ۴۰، ۵۰ میلیارد جنس وارد کنیم؛ به جای ۶۰ میلیارد دلار درآمد نفتی، کشور را با ۱۰ میلیارد دلار اداره کردیم. وی در بخش دیگری از سخنان خود به مذاکرات هسته‌ای گفت: وقتی کشوری را ذیل فصل هفتم شورای امنیت سازمان ملل می‌برند، آن کشور یا مجبور می‌شود آن قطعنامه را اجرا کند و یا در نهایت به جنگ منتهی می‌شود، اما این موضوع در مورد کشور ما صورت دیگری بود و عملاً در تاریخ سازمان ملل این موضوع درباره ایران بی‌نظیر و نادر بود، چرا که ما با گفت‌وگو و تعامل توانستیم از ذیل فصل هفتم شورای امنیت خارج شده و قطعنامه آن را هم اجرایی نکنیم. روحانی افزود: اینکه ما درباره آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مسئله PMD با موضوع خاصی مواجه بودیم که آنها احتمال موارد غیرصلح‌آمیز را مطرح می‌کردند و عده‌ای می‌گفتند که این مسئله حل نمی‌شود و حتی یکی از افراد به من می‌گفت که تا صد سال دیگر هم این موضوع حل شدنی نیست و اگر صد سال هم از ما بپرسند و ما جواب دهیم، آنها ۲۰۰ سؤال دیگر مطرح می‌کنند.

روحانی افزود: آغاز فعالیت غنی‌سازی توسط ایران هم موضوع دیگری بود که قدرت‌های بزرگ آن را در ابتدا نمی‌پذیرفتند و حتی رفع تحریم‌ها را هم سخت می‌دانستند، اما افراد باتجربه‌ای در عرصه سیاست و روابط بین‌الملل می‌گفتند که ما اگر بخواهیم با ۶ قدرت برتر جهان مذاکره کرده و به نتیجه برسیم، چنین چیزی امکان‌پذیر نیست.

وی با بیان اینکه دولت یازدهم فعالیت‌های مهمی در عرصه سیاسی و بین‌الملل برای مذاکره با ۶ کشور برتر جهان انجام داد، گفت: در کمتر از صد روز اول دولت یازدهم به توافق موقت با ۵+۱ رسیدیم و عملا ادامه تحریم‌ها متوقف شد؛ در آن زمان ۹۹۰ هزار بشکه نفت می‌فروختیم و قرار بود یک سال بعد میزان فروش نفت ایران به صفر برسد و برنامه داشتند که ۲۰ درصد، ۲۰ درصد میزان فروش نفت ایران را کاهش دهند و در نهایت در اوایل سال ۹۳ نتوانیم حتی یک بشکه نفت به فروش برسانیم، اما ما با مذاکره توانستیم تحریم‌ها را متوقف کرده و دست و پایمان را آزاد کنیم و حتی منابع بانک مرکزی هم آزاد شد و کلیاتی مورد توافق دو طرف قرار گرفت؛ اصل غنی‌سازی توسط ایران هم در توافق موقت پذیرفته شد زیرا دولتی روی کار آمده بود که ظرف صد روز قدم مهمی برای شکستن تحریم برداشته و قدم به قدم در این مسیر موفقیت‌هایی را به‌دست آوردیم.

رئیس‌جمهور گفت: فروردین سال ۹۴ به توافق اصلی و مهمی با ۵+۱ رسیدیم و در تیر ۹۴ هم به توافق برجام رسیدیم، ضمن اینکه در دی ۹۴ هم برجام اجرایی شده و تحریم‌ها برداشته شد که البته برای این کار قدم به قدم کار کردیم ولی برخی قدم‌ها آنی بوده و برخی قدم‌ها زمان‌دار بود؛ دستورالعملی در این زمینه داشتیم. رئیس‌جمهور افزود: از طریق گفت‌وگو و تعامل سازنده می‌توان مسائل پیچیده و مهمی که بین کشور ما و کشورهای بزرگ و یا سازمان‌های بین‌المللی است را حل و فصل کرد.روحانی گفت: در سال ۹۵ و ۹۶ هم سانتریفیوژ چرخید هم زندگی مردم؛ تورم تک رقمی طی ۳ سال در تاریخ ایران بی‌سابقه است رئیس‌جمهوری خطاب به منتقدان گفت: با مردم شوخی نکنید و حرف واقعی را بزنید. در داخل و خارج تبلیغ می‌کردند که این دولت، صنعت هسته‌ای را فروخت.

روحانی افزود: کسی فکر نمیکرد فردو را بتوان دوباره باز کرد و یا راکتور آب سنگین اراک باقی بماند؛ صنعت هسته‌ای ما با قدرت باقی ماند و در این ماه‌های اخیر بیشتر ظاهر شد. وی گفت: سازمان انرژی اتمی ما می‌تواند غنی‌سازی ۲۰ درصد و ۶۰ درصد تولید کند و اگر روزی راکتور ما نیاز داشته باشد، می‌تواند ۹۰ درصد هم تولید کند.

رئیس‌جمهور با تاکید براینکه همه در سایه ایستادگی و پشتوانه ملت بود. مذاکره با هدایت‌های رهبر انقلاب پیش رفت گفت: چرا وقتی تیم ملی ما در مذاکرات پیروز می‌شود برایمان سخت است کف بزنیم؛ می‌گویند دولت کاری نکرده است؛ دروغ شاخدار می‌گویند که در دولت یازدهم و دوازدهم کاری نشده؛ دروغ به نظام نبندید و حرف ناروا نزنید.

وی افزود: اگر سه گل زده شد و یک گل خوردیم ما پیروزی قطعی داریم. چرا وقتی تیم ملی ما در مذاکرات پیروز می‌شود چرا برایمان سخت است کف بزنیم و تعظیم کنیم؟ این جناح و آن جناح ندارد. رئیس‌جمهوری تصریح کرد: اگر اصل ۶۰ لطمه نمی‌خورد که در آذرماه لطمه خورد، و اگر ۱۱ آذر لطمه نمی‌خوردیم در اسفند ماه برجام تکمیل شده بود و مردم عید و فروردین دیگری می‌دیدند. روحانی خاطرنشان کرد: امروز سفره‌ای آماده است، هرچند فرصت را از دولت دوازدهم گرفتند اما امیدواریم دولت سیزدهم نتیجه بگیرد. ما امید داریم به قول خود عمل کنیم. در تحریم کارهایی که باید انجام دادیم و اگر مردم گزارش وزیر خارجه را بخوانند متوجه می‌شوند.روحانی گفت: مذاکره بدون هدایت‌های رهبر انقلاب و مقاومت‌های مردم به نتیجه نمی‌رسید.

وی درباره کمبود تخت بیمارستانی در سیستان و بلوچستان نیز گفت: این حرف سیاه نمایی است؛ زیرا تعداد سرانه تخت بیمارستانی سیستان و بلوچستان با متوسط کشور برابر است.

تزریق ۷هزارمیلیارد تومان اعتبار به گردشگری

وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی از تزریق ۷ هزارمیلیارد تومانی جدا از بودجه مصوب، به دو حوزه گردشگری و صنایع‌دستی خبر داد. به‌گزارش میراث‌آریا، علی اصغر مونسان در جلسه ارائه گزارش عملکرد معاونت توسعه مدیریت و منابع از اقدامات انجام شده در معاونت توسعه مدیریت و منابع ابراز رضایت کرد و گفت: اگر این معاونت به خوبی دیگر حوزه‌ها را پشتیبانی نکند آنها نمی‌توانند عملکرد خوبی داشته باشند و بستر وزارتخانه روی این معاونت متمرکز است. مونسان با اشاره به اینکه هرآنچه در توانمان بود را طی این مدت چهارساله انجام دادیم، افزود: در سخت‌ترین شرایط کشور به بهترین شکل ممکن اوضاع را اداره کردیم و حوزه وزارتخانه ما که عموما جدی گرفته نمی‌شد را تا سطحی بالا آوردیم که امروز در دولت نقش آفرین هستیم. ریل‌گذاری خوبی در وزارتخانه صورت گرفته است. در ابتدا برنامه‌ای وجود نداشت و اقدامات در راستای یک هدف مشخص انجام نمی‌شد، اما امروز با هم افزایی و اقدامات صورت گرفته مسیر آینده مشخص شده است.

نتایج حساب‌های اقماری گردشگری

مونسان همچنین به ایجاد حساب اقماری گردشگری و اهمیت آن اشاره کرد و افزود: طی یک سال و نیم گذشته داده‌های مربوط به گردشگری جمع آوری و وارد فاز اجرایی شده‌ایم که تا پایان امسال حساب‌های اقماری ارائه و نقش گردشگری در اقتصاد کشور مشخص خواهد شد. او همچنین به تزریق ۷ هزارمیلیارد تومانی به حوزه گردشگری و صنایع‌دستی اشاره کرد و گفت: طی این مدت با وجود فشارهای اقتصادی دولت به غیر از بودجه مصوب دولتی، توانستیم ۳ هزارمیلیارد تومان از صندوق توسعه ملی، هزار میلیارد تومان از محل اشتغال روستایی، ۱۴۰۰ میلیارد تومان تسهیلات مربوط به کرونا همچنین حدود ۱۵۰۰ میلیارد تومان از طریق سایر منابع و بانک‌ها به این دو حوزه تزریق کنیم که برگ زرینی برای وزارتخانه محسوب می‌شود. محمد خیاطیان معاون توسعه مدیریت نیز بیان کرد: تمام تلاش ما در این مدت انجام وظایف بود و با توصیه‌های شما سعی کردیم ماموریت خود یعنی پشتیبانی از حوزه‌های تخصصی را به نحو احسن انجام دهیم.

جزئیات طرح بیمه پرتفوی سهامداران متضرر

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار اظهارکرد: اینکه افرادی سهامی را بالاتر از ارزش واقعی آن خریداری کردند یک ناراحتی ایجاد می‌کند و اینکه مجبور شوند همان سهام را کمتر از نرخ واقعی آن به فروش برسانند ناراحتی مضاعفی را به ویژه برای سهامداران خرد موجب می‌شود. بنابراین طرحی را به اجرا رساندیم مبنی بر اینکه کسانی که تا اردیبهشت ۱۴۰۱ پرتفوی خود را حفظ کنند، می‌توانند از تضمین سود ۲۵ درصدی استفاده کنند.

محمدعلی دهقان دهنوی در گفت‌وگو با ایلنا با اشاره به طرح حمایتی سازمان برای سهامداران خرد گفت: برای اینکه آرامش خاطری برای سهامداران خرد ایجاد کنیم، طرحی حمایتی را اسفند ماه سال گذشته به مرحله اجرا رساندیم.

وی افزود: اینکه افرادی سهامی را بالاتر از ارزش واقعی آن خریداری کردند یک ناراحتی ایجاد می‌کند و اینکه مجبور شوند همان سهام را کمتر از نرخ واقعی آن به فروش برسانند ناراحتی مضاعفی را به ویژه برای سهامداران خرد موجب می‌شود. بنابراین طرحی را به اجرا رساندیم مبنی بر اینکه کسانی که تا اردیبهشت ۱۴۰۱ پرتفوی خود را حفظ کنند، می‌توانند از تضمین سود ۲۵ درصدی استفاده کنند. رئیس سازمان بورس در پاسخ به منتقدانی که معتقدند این طرح شبیه به سود بانکی برای سپرده‌گذاران است، اظهارکرد: این دیدگاه تحلیل اشتباهی است؛ چراکه درحال‌حاضر امکان اختیار فروش تبعی بر روی سهام وجود دارد و بسیاری از ناشران برای اینکه از سهام خود حمایت کنند اوراق اختیار فروش تبعی منتشر می‌کنند و اطلاعیه آن هم در کدال ثبت می‌شود. دهقان دهنوی ادامه داد: ما این اوراق فروش بر سهام را به اوراق اختیار فروش بر روی پرتفو تبدیل و برای اینکه مفهوم آن برای سهامدار خرد پیچیده نباشد، این اقدام حمایتی را نوعی بیمه پرتفو معرفی کرده‌ایم. در واقع از ابزار متعارف اختیار فروش تبعی برای این منظور استفاده شده است.

رئیس سازمان بورس درباره عدم استقبال سهامداران از این طرح تا به امروز، گفت: کاهش استقبال از این طرح به این دلیل بوده که بسیاری از این افراد جزو خریداران عرضه اولیه‌ها هستند. به جز چند عرضه اولیه، مابقی هیچ کدام به کمتر از نرخ عرضه نرسیده‌اند. بنابراین کسانی که در عرضه اولیه شرکت کرده بودند و سودهای بسیار خوبی هم داشتند، عملا درحال‌حاضر در سود هستند و از سوی دیگر بسیاری از سهامداران این عرضه اولیه‌ها را با نگاه سرمایه‌گذاری بلندمدت خریداری کردند بنابراین این دست از سهامداران هم به سراغ این برنامه‌های حمایتی نمی‌روند. با این حال، این اقدام حمایتی از سوی سازمان بورس انجام شده و سهامدارانی که مایل بودند از آن استفاده کردند.

خبر روز

آسیب‌شناسی‌ها را به آسیب‌زدایی تبدیل کنیم

سید ابراهیم رئیسی

سید محمود علوی

رئیس‌جمهوری منتخب در نخستین جلسه کمیته روسای دستگاه‌های نظارتی و اطلاعاتی کشور، گفت: آسیب شناسی‌های انجام شده از سوی دستگاه‌های نظارتی را باید به آسیب زدایی تبدیل کنیم. به گزارش روابط عمومی دفتر رئیس‌جمهوری منتخب، حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابراهیم رئیسی نخستین جلسه کمیته‌ای متشکل از روسای دستگاه‌های نظارتی و اطلاعاتی کشور را تشکیل داد تا پیش از زمان رسمی استقرار دولت جدید، براساس آسیب شناسی‌ها و تجارب پیشین خود در مبارزه با فساد، راهکارهای اجرایی برای ایجاد تحول در سازوکارهای فسادزای دولت و اقدامات اولویت‌دار را پیشنهاد کند. تدوین دستورالعمل‌ها و ابلاغیه‌های موردنیاز به منظور اصلاح سازوکارهای اقتصادی فسادآفرین و رانت زا، زمینه‌های بروز فساد و نیز پیشگیری از وقوع جرم در نظام بانکی، مالیات، گمرک، مناقصات دولتی، قاچاق سازمان یافته و ارائه نقشه راه عملیاتی برای ایجاد شفافیت در نظامات اقتصادی کشور و تحقق سامانه جامع اطلاعات اقتصادی کشور از جمله ماموریت‌های محوله به این کمیته است. رئیسی در ابتدای این جلسه با اشاره به این نکته که یکی از انتظارات مردم از دولت جدید ریشه کنی فساد است، اظهار کرد: آغاز این کار تا زمان استقرار دولت نباید به تاخیر بیفتد و زمینه‌های آن از اکنون باید فراهم شود تا در روز نخست تشکیل دولت، اقدامات عینی را آغاز کنیم. وی ادامه داد: آسیب شناسی‌های انجام شده توسط دستگاه‌های نظارتی را ما باید به آسیب زدایی تبدیل کنیم. رئیس‌جمهوری منتخب با اشاره به حضور روسای دستگاه‌ها و نهادهای مختلف نظارتی در این جلسه گفت: انتظار بنده از این جلسه با توجه انباشت «تجربه مبارزه با فساد» و داشتن «آسیب شناسی خوب از دستگاه‌های اجرایی» و «شناخت قابل قبول از بسترهای تولید فساد در دولت» این است که اولا نتایج حاصل از آسیب شناسی دستگاه‌های اجرایی و اطلاعات خود در خصوص «بسترها»، «ریشه ها» و «گلوگاه‌های تولید فساد» در دولت را جمع بندی و به ما اعلام کنید. رئیسی در ادامه با تشریح انتظارات دیگر از این کمیته افزود: برای ایجاد تحول در نظام اداری کشور به منظور خشکاندن ریشه‌های فساد، راهکارهای موثر اجرایی پیشنهاد کنید تا از روز اول استقرار دولت، اقدام و عمل را بدون فوت وقت آغاز کنیم. در این جلسه سید محمود علوی وزیر اطلاعات، حجت‌الاسلام حسین طائب رئیس سازمان اطلاعات سپاه، مهرداد بذرپاش رئیس دیوان محاسبات، حجت‌الاسلام نصرالله پژمانفر رئیس کمیسیون اصل نود مجلس، فرزاد مخلص الائمه معاون سازمان بازرسی کل کشور، کاظم پالیزدار دبیر ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی با اشاره به روحیه و منش ضد فساد سید ابراهیم رئیسی و اقدامات موثر و امید آفرین وی در قوه قضاییه، دلگرمی و چشم امید مردم به دولت جدید را مورد اشاره قرار دادند و با ارائه گزارشی از حوزه فعالیت و اقدامات نهاد متبوعه خود، پیشنهادات و راهکارهایی را برای برخورد جدی با بسترهای فسادزا در دولت سیزدهم مطرح کردند.

ویژه‌تر از خبر

اثربخشی ۹۱درصدی واکسن مشترک کرونا ایران و کوبا

مدیر پروژه کارآزمایی بالینی فاز سه واکسن کرونای مشترک ایران و کوبا گفت: بررسی تزریق ۲ دز واکسن سوبرانا۲ (واکسن کرونا مشترک ایران و کوبا) به همراه واکسن یادآور (دز بوستر سوبراناپلاس) در کارآزمایی بالینی فاز سوم که در کوبا انجام شده، ۹۱ درصد اثربخشی داشته است.

واکسن کرونای مشترک ایران و کوبا در ایران به نام «پاستوکووک» و در کوبا با عنوان «سوبرانا» نامگذاری شده است.

احسان مصطفوی در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: اثربخشی این واکسن، علیه موارد شدید کرونا و نداشتن موارد فوتی برابر با ۱۰۰ درصد گزارش شده است.

وی با اشاره به اینکه در ایران هم در کارآزمایی بالینی در دو شهر این واکسن سه دزه بررسی می‌شود، اظهارکرد: نتایج اولیه کارآزمایی بالینی فاز سه واکسن در ایران هم در اوایل شهریور ماه مشخص می‌شود.

مصطفوی با اشاره به اینکه تعامل خوب و سازنده‌ای با انستیتو فینلای کوبا برقرار شده است، گفت: فناوری تولید واکسن هایی با پلتفرم پروتئین نوترکیب کنژوگه بر اساس قرارداد منعقد شده با انستیتو فینلای کوبا در حال انتقال به انستیتو پاستور ایران است.

وی، روند همکاری مشترک با انستیتو فینلای کوبا را مطلوب ارزیابی کرد و افزود: دستیابی به این فناوری تولید، ما را قادر می‌سازد تا علاوه بر ساخت واکسن‌های کرونا و پنوموکوک، به تولید سایر واکسن‌ها با چنین پلتفرومی در آینده هم اقدام کنیم.

مصطفوی با اشاره به روند تولید واکسن پاستوکووک در داخل کشور، اظهار امیدواری کرد که انستیتو پاستور ایران با افزایش ظرفیت تولیدی که در دستور کار دارد، بتواند قسمتی از نیاز جامعه را برطرف و از دغدغه مردم بکاهد.

وی اظهارکرد: تمام داوطلبان مرحله سوم فاز انسانی واکسن پاستوکووک، ۲ دز واکسن خود را تا آخر خرداد ماه دریافت کردند، تزریق دز یادآور یا همان دز سوم که در ۲ شهر هدفگذاری شده بود، در زنجان به پایان رسید و در یزد تا چند روز آینده به پایان می‌رسد.

مدیر پروژه کارآزمایی بالینی فاز سه واکسن کرونای مشترک ایران و کوبا، تعداد داوطلبان مرحله سوم کارآزمایی فاز سه واکسن پاستوکووک را ۲۴ هزار نفر اعلام کرد و گفت: این مطالعه از ششم اردیبهشت ماه در هشت شهر کشور آغاز شده است. مصطفوی با اشاره به اینکه این طرح مطالعاتی با پیشرفت خوبی در حال انجام است، اظهارکرد: تاکنون داوطلبان این طرح مطالعاتی دچار عوارض جدی ناشی از تزریق واکسن نشده‌اند.

یادداشت

سردرگمی در اجرای دستورالعمل‌ها

عباس مجیدی‌نژاد / رئیس انجمن صنفی مراکز معاینه فنی خودرو کشور

سال ۹۵ دستورالعمل ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی نحوه صدور کارت و برچسب مراکز معاینه فنی خودرو ابلاغ شد. از همان بدو ابلاغ این دستورالعمل، پنداری ناف آن را با اختلاف و کج‌خلقی نهادهای متولی بریدند. هر چه زمان بیشتری از عمر این دستورالعمل می‌گذرد، نه‌تنها بهبودی حاصل نشده، بلکه بنا بر معضلات ساختاری که در این دستورالعمل وجود دارد، به یک معضل بزرگ‌تر بدل شده که آسیب‌های متعددی را به بخش خصوصی وارد کرده است. همچنین تهدیدی برای مراکز معاینه فنی خودرو عارضه بنگاهداری شهرداری است که آینده شغلی این حرفه را به‌شدت در معرض خطر قرار داده است. پنداری که تجربه چند سال پیش از یاد رفته که الزام حضور افسران راهور در مراکز معاینه فنی لغو شد و در همین راستا، مسئله جریمه زیرسوال رفت. حال دوباره حکایت به‌گونه دیگری در ستادهای معاینه فنی رقم خورده است. در کلانشهرها کار به اینجا ختم نمی‌شود، بلکه آنها خود سازمان مستقل و بدون تمکین از نهادهای متولی قانون وضع می‌کنند و اجرا هم برعهده خود آنهاست. با وجود تاکید بر عدم‌دریافت و غیرقانونی بودن دریافت وجه طی قرارداد با طرف‌های خود، معادل سود تعیین شده در نرخنامه وجه دریافت کرده و نهاد متولی چشم خود را آشکارا روی این بی‌قانونی می‌بندد. ای کاش این معضل به همین جا ختم می‌شد. اما این‌گونه نیست. به‌نقل از سایت تین‌نیوز حسین شهیدزاده، مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران گفت: در تهران بیش از ۳ میلیون خودرو وجود دارد که حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار خودرو به مراکز معاینه فنی تهران مراجعه کرده و باقیمانده که ۶۰ درصد خودروها را شامل می‌شود به‌دلیل انجام معاینه فنی استاندارد و سختگیرانه در مراکز مکانیزه معاینه فنی تهران به مراکز اطراف شهر مراجعه می‌کنند. وی در ادامه بیان کرد: متاسفانه نظارت کافی روی این مراکز وجود ندارد و در صورت برخورد با متخلفان هم این برخورد، بسیار ضعیف و غیربازدارنده است. در حال‌حاضر مراکز معاینه فنی خودروها در کشور با معضلات متعددی روبه‌رو هستند و نهادهای متولی آن سلیقه‌ای برخورد می‌کنند. نکته قابل‌توجه اینکه امروز تمامی مراکز معاینه فنی سبک و سنگین در کشور با هزینه قابل‌توجهی که پرداخت می‌شود، ارسال اطلاعات را با رمزنگاری انجام می‌دهند. با عنوان اینکه معاینه فنی استاندارد سختگیرانه و انجام معاینه فنی در مرکزهایی که نظارت بسیار ضعیف است، قابل درک نیست. در ادامه گزارش تین‌نیوز سعید قیصر، مدیرعامل اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور و مدیریت امور اجرایی معاینه فنی خودروهای کشور از برخورد قاطع با متخلفان حوزه معاینه فنی خبر داده و گفته چه مراکز معاینه فنی تحت تملک شهرداری‌ها و چه بخش خصوصی در صورت ارتکاب تخلف در اجرای فرآیند، از فعالیت آنها ممانعت به‌عمل خواهد آمد. با این نوع برخوردها، مراکز معاینه فنی مرغ عروسی و عزا شده که از سوی هر نهادی ذبح می‌شود. گفتنی است عارضه بنگاهداری با شکل‌گیری و به بار نشستن سایت سیمفا بر مراکز معاینه فنی مستولی شده است. اثرات این دیدگاه را در انحراف از محور و اهداف مراکز معاینه فنی باید دانست که برای سندیت این تحلیل می‌توان به افزایش تصادفات اشاره کرد. در راستای بنگاهداری در مراکز معاینه فنی، انحصار به‌وجود آمده و برای حفظ انحصار، به اجبار باید قانون را دور زد و در ادامه برای تثبیت شرایط از دامپینگ بهره برد.

مراکز معاینه فنی خودرو به‌ویژه در حوزه خودروهای سبک به‌شدت از برخوردهای سلیقه‌ای و سازمان‌محوری رنج می‌برد؛ به‌گونه که شهرداری‌ها قراردادهایی به‌شکل BOT می‌بندند تا در زمان مقرر خود مالک مرکز باشند. یا شاهد ورود دانشگاه‌های غیردولتی به این عرصه هستیم. رسالت مراکز معاینه خودرو در جهان صیانت از حقوق شهروندی بوده که سبب ایمنی خودرو و کاهش آلایندگی در شهر می‌شود. البته در شهرداری‌های شهرهای مختلف کشور این دیدگاه تغییر کرده و کسب منافع مادی جایگزین این رسالت مهم شده است. هرچند بخش خصوصی با وجود حدود ۱۰۰۰ مرکز سبک و سنگین و ارزش مادی حدود ۳ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در صورت تنگ‌نظری و خودمحوری سازمانی دچار آسیب شود، صیانت از حقوق شهروندی و دفاع از سرمایه‌گذاری انجام‌شده بدون تردید وظیفه سازمانی نهادهای متولی خواهد بود.

کارشناسان بر ضرورت تعامل صنعت با دانشگاه تاکید دارند

توسعه تولید با تکیه بر دانش

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

تحریم بهترین فرصت را برای همکاری و تعامل داخلی پیش‌روی تولیدکنندگان و نهادهای گوناگون قرار داد. این مشارکت داخلی با پشتوانه ظرفیت‌های موجود در کشور می‌توانست به تولید محصولات کاملا بومی در صنایع گوناگون بینجامد. اما آن‌گونه که باید فرصت‌ها بین صنعتگران و دانشگاهیان غنیمت شمرده نشد. عنوان می‌شود ایران تنها دانشکده خودرو خاورمیانه را در اختیار دارد (دانشکده مهندسی خودرو دانشگاه علم و صنعت ایران) اما چند درصد فارغ‌التحصیلان آن وارد صنعت خودرو یا قطعه شده‌اند؟ این موضوع نشان می‌دهد ما از توانمندی دانشی موجود استفاده نمی‌کنیم. در هر کشور، دانشگاه و دانشکده‌های فنی‌مهندسی شکل می‌گیرد تا نیازمندی‌های صنعتی پاسخ داده شود. بنابر نظر برخی کارشناسان صنعت خودرو این تعامل بین متخصصان دانشگاهی و صنعتگران نه تنها وجود ندارد، بلکه همیشه راهی در پیش گرفته می‌شود که راحت‌تر و منفعت زودهنگام‌تری دارد. در واقع می‌توان گفت اهداف بلندمدت فدای برنامه‌های کوتاه‌مدت در صنعت خودرو کشور شده است.

تعامل صنعت و دانشگاه

مرداد ۹۷ پس از قطعی شدن تحریم علیه صنعت خودرو کشور، زیربنای تعاملات داخلی شکل گرفت. در این راستا، تفاهمنامه همکاری مشترک بین دانشگاه علم و صنعت ایران و انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور به‌امضا رسید. درحال‌حاضر که بیش از ۲ سال از انعقاد این تفاهمنامه گذشته، دستاوردهای آن برای صنعت خودرو کشور چه بوده است؟

امید رضایی یکی از اعضای انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور به صمت گفت: پس از نمایشگاه فناوری و نوآوری در آذر ۹۸ با حمایت واحد کنسرسیوم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز برخی دانشگاه‌ها و قطعه‌سازان مذاکرات بسیاری انجام شد. رفت‌وآمدها حدود یک سال به طول انجامید.

وی افزود: امروز اگر گلایه‌ای وجود دارد باید بگوییم که صنعتگران و حداقل قطعه‌سازان برای این همکاری مذاکره داشته‌اند. درواقع ماهانه دست‌کم ۲ نشست برگزار می‌شد. در این تعامل بین صنعت و مراکز علمی و دانشگاهی، دانشکده مهندسی خودرو دانشگاه علم و صنعت پیشتاز تر بود. حتی بازدیدهایی هماهنگ شد و استادان از برخی واحدهای صنعتی قطعه‌سازی بازدید کردند. او ادامه داد: نیازها از سوی قطعه‌سازان مطرح شد، به‌طوری که ۱۶ درخواست از سوی ۳ قطعه‌سازی که استادان از واحدهای صنعتی آنها بازدید داشتند، عنوان شد. درخواست‌ها بررسی و طبقه‌بندی شده و از سوی دانشگاهیان اولویت‌بندی شد. این در حالی است که نیازمندی‌ها برای صنعتگران بود و اولویت را آنها باید تعیین می‌کردند. این عضو انجمن قطعه‌سازان کشور در ادامه سخنان خود گفت: دانشگاه علم و صنعت شرکتی به موازات دانشگاه تاسیس کرد تا استادان و دانشگاهیان کارها را تخصصی‌تر و قانونمندتر در قالب قراردادها جلو ببرند.

امید رضایی

نگاه‌های جناحی به‌جای رفتار جمعی

رضایی با بیان اینکه در نشستی که نماینده انجمن با ریاست دانشکده مهندسی خودرو دانشگاه علم و صنعت داشت، قرار شد اتاقی تاسیس شود، گفت: این پیشنهاد انجمن بود. اگر این اتاق در دانشگاه راه‌اندازی می‌شد همکاری بین صنعت و دانشگاه عینیت پیدا می‌کرد و ثمرات آن می‌توانست جذب نیروی انسانی متخصص از بین فارغ‌التحصیلان یا تعیین موضوع پایان‌نامه‌ها باشد. وی افزود: نخست از موضوع استقبال شد اما در ادامه به‌دلیل اختلاف بر سر انتخاب نام این اتاق، تشکیل نشد. به‌نوعی نگاه جناحی منجر به این شد که موضوع به نتیجه نرسد. این عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور با بیان اینکه برخی قطعه‌سازان نیازهای خود را عنوان و فرم‌های این همکاری را پر کردند، گفت: دانشگاه در برخی موارد خواسته‌ها را فراتر از معیارهای داخلی دانست و به‌جای اینکه پاسخ نیازها را بدهد، وارد مسیر دیگر شدند.

رضایی عنوان کرد: برای تعامل صنعت و دانشگاه، قطعه‌ساز پا جلو گذاشت و درخواست‌های خود را از بخش دانشگاهی کرد. قرار بود هزینه‌های پژوهش‌ها را نیز بپردازد و همچنین حاضر به اخذ قرارداد بود اما حاشیه‌ها آنقدر زیاد شد که تا امروز که بیش از ۲ سال از این تعامل گذشته، هنوز اتاق مورد نظر تشکیل نشده است.

وی گفت: در واقع نگاه شخصی معضل این نوع همکاری و تعاملات جمعی است، درحالی که باید فراجناحی عمل کرد تا قرارداد منعقد و همکاری به‌شکل جدی شکل گرفته و ادامه پیدا کند.

این فعال صنعت قطعه با اشاره به برخی عملکردهای سلیقه‌ای در مفاد قراردادها عنوان کرد: صنعتگر وقت گذاشت و کارشناسان دانشگاهی هم از واحدهای تولیدی بازدید داشتند اما برای این نوع حرکت‌ها باید نخست مشکلات همکاری‌های جمعی ریشه‌یابی شده و چالش‌ها رفع شود، سپس انتظار خروجی از پروژه‌ها و دستاوردها داشت.

او یادآور شد: تحریم بهترین فرصت برای نزدیک شدن صنعت و دانشگاه بود و می‌توانست این مشارکت درونی شکل بگیرد و تعاملات پررنگ شود. در جاهایی از این فرصت استفاده کردیم اما در بعضی بخش‌ها فرصت‌ها از دست رفت. به‌عنوان مثال، اگر روابط سیاسی برقرار شود آیا دوباره این فرصت به‌دست می‌آید. متاسفانه نگاه‌های جناحی و شخصی سبب شد اصل موضوع مغفول بماند.

عضو انجمن قطعه‌سازان کشور اظهار کرد: ما می‌دانیم هر ثانیه که صنعتگر دیرتر به سوی دانشگاه پیش برود، منجر به عقب افتادن بیشتر در فعالیت صنعتی می‌شود اما در این مسیر نخست باید برخی چالش‌ها رفع شود.

رضایی گفت: ابتدا همکاری صنعت و دانشگاه علم و صنعت خوب پیش می‌رفت اما هنگام گل زدن و به ثمره نشستن مذاکرات، نگاه‌های جناحی که هر دو سو (صنعتگر و دانشگاهیان) مقصر هستند، اجازه ادامه یافتن آن را ندادند.

تولید بر محور دانش

در ادامه صمت به سراغ ابوالفضل خلخالی، عضو هیات‌علمی دانشکده مهندسی خودرو دانشگاه علم و صنعت رفت. خلخالی درباره دستاوردهای همکاری صنعت و دانشگاه در دوران تحریم به صمت گفت: بین دانشگاه و انجمن تخصصی صنایع همگن و نیرومحرکه قطعه‌سازان خودرو کشور تفاهمنامه همکاری نوشته شد. پس از امضای این تفاهمنامه شاید ۵ یا ۶ همکاری بین دانشگاه و صنعتگران شکل گرفت. قراردادهای مشخص با قطعه‌سازان منعقد و سبب شد نیروهای دانشگاهی از جمله استادان و دانشجوها با پروژه‌های گوناگونی درگیر شوند. وی افزود: ثمره این همکاری‌ها تغییرات دانشی در داخل مجموعه‌های قطعه‌سازی است. این همکاری‌ها باعث شد تا همزمان پایان‌نامه‌ها و سایر فعالیت دانشجویان در راستای صنعت به ویژه صنعت خودرو باشد. به‌عنوان مثال، بسیاری از دانشجویان دانشگاه علم و صنعت به‌طور همزمان توانستند در پروژه‌های قطعه‌سازی مشارکت کنند.

ابوالفضل خلخالی

پروژه‌های انجام‌شده

خلخالی در پاسخ به این پرسش که جدا از پایان‌نامه‌ها، همکاری صنعت و دانشگاه در چه بخش‌هایی بوده، گفت: در بعد عملی یک قراردادهای تحقیقاتی منعقد و برخی نیازمندی‌ها از سوی قطعه‌سازان عنوان شد و استادان در دانشگاه کارهایی را انجام و تحویل دادند.

این مدرس مهندسی خودرو در توضیح بیشتر ثمره این نوع همکاری‌ها افزود: دانشگاه در زمینه عایق‌های صنعتی با یکی از شرکت‌های قطعه‌ساز همکاری نزدیک داشت. روی عایق‌های درب موتور و عایق‌های دیواره آتش خودرو کار شد. تحلیل، شبیه‌سازی و محاسبات مهندسی انجام و طراحی عایق‌ها در راستای بهبود عملکرد صوتی و حرارتی اصلاح شد.

خلخالی در پاسخ به پرسشی دیگر که این فناوری چقدر در صنعت قطعه عمومی شده، گفت: این پروژه فقط مربوط به یک شرکت بود. برخی سطوح دانشی حالت محرمانه دارد و خود شرکت‌ها هستند که به‌دلیل سرمایه‌گذاری که دارند، نمی‌خواهند این اطلاعات منتشر شود. عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت با بیان اینکه پروژه‌های دیگری هم تعریف و انجام شده است، گفت: موفق به تولید نازل روغن پیستون که تا پیش از این وارد می‌شد، شدیم. دستگاهی در داخل طراحی شد که فشار این نازل را اندازه‌گیری می‌کند و با الزاماتی که خودروساز خواسته تاییدیه دریافت کرد و در حال تولید است. پروژه دیگری هم برای صنعت تایر در بخش راحتی سرنشین انجام شد.

پروژه‌های روی زمین مانده

همکاری که باید در شکل کلان بین صنعت و دانشگاه شکل بگیرد در واقع فردی و شرکتی در حال پیش رفتن است. خلخالی در این‌باره اظهارکرد: قرار بود دفتر همکاری بین صنعتگران و دانشگاهیان در دانشگاه راه‌اندازی شود اما تحقق چنین امری نیاز به پیگیری‌های جدی و مداوم دارد. هر دو طرف تمایل به راه‌اندازی این دفتر دارند اما هنوز موفق نشده‌ایم. جلساتی برگزار شد اما با موضوع شیوع کرونا برخورد کرد؛ بنابراین همکاری به این‌گونه بود که دانشگاه به‌وسیله انجمن قطعه‌سازان اطلاعات شرکت‌ها را دریافت و طی تماس‌هایی از نیازمندی آنها پرسش می‌کند. اما حجم کارها بالاست و نیاز به سازمانی داریم که بتواند این ایده را پیاده‌سازی کند.

خلخالی در پایان یادآور شد: تفاهمنامه امضا و نیازمندی‌های شرکت‌ها شناسایی شد و دانشگاه تا حد ممکن پروژه‌هایی را به‌سرانجام رساند اما برای رسیدن به همکاری ساختارمند به چالش شیوع ویروس کرونا برخورد کردیم و کارها در این راستا انجام نشد.

سخن پایانی

بنابر این گزارش می‌توان گفت همکاری جمعی همچنان چالش اصلی تعاملات بخش صنعت و دانشگاه در کشور به‌شمار می‌رود. هنوز نگاه‌های جناحی و اعمال سلیقه در فعالیت‌های حرفه‌ای و جمعی سبب می‌شود همکاری‌ها در بستر جدید شکل نگیرد. باوجود اینکه تحریم بهترین فرصت برای این مشارکت جمعی در صنعت خودرو و دانشگاه‌های فعال در حوزه مهندسی بود اما ثمره آنچنانی در صنعت خودرو شاهد نیستیم. حداقل این همکاری‌ها می‌توانست در حوزه طراحی پلتفرم یا حرکت به سوی برقی کردن خودروها باشد.

بررسی آماری که هیچ‌گاه به طور رسمی منتشر نشده است

سرمایه ایرانی در خدمت توسعه سایر کشورها

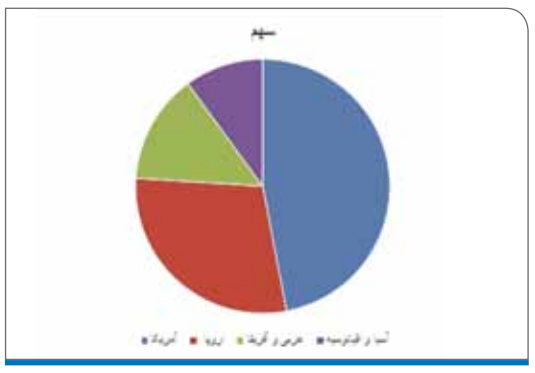
امیرعبـاس آذرمونـد: آخریـن آمارهای منتشرشـده از سـوی یکی از معاونت‌هـای وزارت امـور خارجه نشـان می‌دهد جمعیـت ایرانیان خارج از کشـور در حالی از ۴ میلیون نفر گذشـته که کشـورهای امریکا، کانادا، انگلیـس، آلمان، امارات، ترکیه و اسـترالیا افزون‌بر ۷۵ درصد ایرانی‌های خارج از کشـور را تشـکیل می‌دهنـد. به این ترتیب نزدیـک به ۵ درصد ایرانیان خارج از سـرزمین مادری خـود زندگی می‌کنند که می‌تواند جزو ارقام به نسـبت بالا در میان کشـورهای دیگر باشـد. این در حالی اسـت که محدودیت صدور ویزا در سـال‌های اخیر برای ایرانی‌ها افزایش داشته اسـت. همچنین چند ماه پیش رئیس اتاق بازرگانـی تهران پرده از رقمی نزدیک به ۱۰۰ میلیارد دلار فرار سـرمایه در دهه ۹۰ برداشـت که این رقم حدود ۳۰ سـال جذب سرمایه کشور است. به این ترتیب درحالی‌که ایران زیر فشارهای اقتصادی شدیدی قرار دارد، سرمایه‌داران ایرانی بیش از هر بخشی به خروج دارایی‌های خود از کشور اقدام کردند. با این همه مراجع رسـمی کشـور از ارائه هرگونه آماری درباره میزان فرار سرمایه از کشور خودداری می‌کنند؛ اقدامی که در نهایت نه به منفی شـدن خروج سرمایه بلکه به نبود شـفافیت بیشتر اوضاع انجامیده است. به نظر می‌رسد دهه ۹۰ کـه در مشـکلات اقتصادی رکورددار کشـور اسـت، در این زمینه هم رکورددار باشد. برخی آمارهای دیگر هم نشان می‌دهد در فاصله سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰ که کرونا نیز در آن شایع شده بود حداقل ۲۲۷ میلیون دلار از دارایی‌های ایرانی‌ها صرف خرید خانه در همسایه غربی شده است.

در حـال حاضر ۴ میلیـون و ۳۷ هزار و ۲۵۸ نفر در خارج از ایران زندگی می‌کنند. از ایـن میان ۴۷ درصد معادل یک میلیون و ۹۰۵ هزار و ۸۱۳ نفر در قاره امریکا ساکن هستند و یک میلیون و ۱۸۴ هزار و ۵۵۲ نفر نیز در اروپا زندگی می‌کنند

جمعیت ۴ میلیونی ایرانیان خارج از کشور

به گزارش صمت براسـاس آخرین گزارش منتشرشـده از سوی دبیرخانه شـورای عالـی امور ایرانیان خارج از کشـور، تاکنون ۴ میلیـون و ۳۷ هزار و ۲۵۸ نفر در خارج از ایران زندگی می‌کنند. از این میان ۴۷ درصد معادل یک میلیون و ۹۰۵ هزار و ۸۱۳ نفر در قاره امریکا ساکن هستند و یک میلیون و ۱۸۴ هزار و ۵۵۲ نفر نیز در اروپا زندگی می‌کنند.

همچنین ۱۴ درصد ایرانیان سـاکن خارج کشـور، در کشـورهای عربی و افریقایی ساکن هستند و ۳۸۹ هزار و ۱۰۷ نفر که معادل ۱۰ درصد جمعیت ایرانیان خارج از کشور است هم در آسیا و اقیانوسیه زندگی می‌کنند.

امریکا قاره‌ای اسـت که ایرانیان بیش از هر جای دیگری آن را برای زندگی انتخاب کرده‌اند. از میان بیش از یک میلیون و ۹۰۵ هزار نفر از ایرانیان ساکن قاره امریکا، یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر آنها در ایالات متحده زندگی می‌کنند و ۴۰۰ هزار نفر نیز در کانادا.

به این ترتیب بیش از ۷۵ درصد ایرانیان سـاکن قاره امریکا در دو کشـور بزرگ امریکای شـمالی ساکن هسـتند. پس از امریکا و کانادا ۲ هزار نفر در برزیل و همین تعداد هم ایرانی سـاکن آرژانتین هستند. در میان کشورهای این قاره، کوبا با داشـتن تنها ۳ ایرانی در کشـور خود کمترین تعداد مهاجر ایرانی در امریکا را دارد.

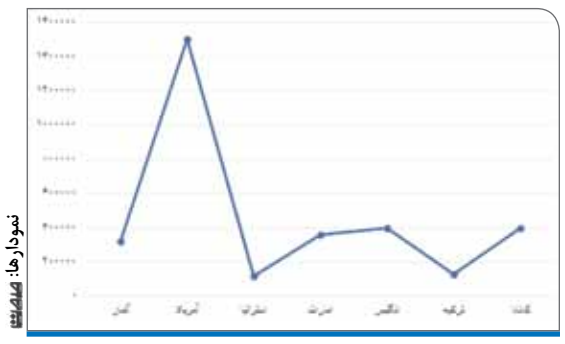
از یک میلیون و ۱۸۴ هزار ایرانی که در اروپا زندگی می‌کنند ۴۰۰ هزار نفر سـاکن انگلستان هستند. آلمان و سوئد هم هرکدام ۳۱۹ هزار نفر را در خود دارنـد. فرانسـه با ۹۰ هزار نفر، هلند با ۵۲ هزار نفـر و اتریش هم با ۴۰ هزار ایرانی در رده‌های بعدی قرار دارند.

براسـاس این گزارش مقدونیه و آلبانی به ترتیب با ۱۱ و ۱۲ ایرانی پذیرای کمترین ایرانیان در قاره سـبز هسـتند. البته معلوم نیست چه شاخصی برای ایرانیان مهاجر درنظر گرفته شـده زیرا از چند سـال قبل که فعالیت اعضای مجاهدین خلق در عراق ممنوع شد و اعضای این سازمان که مجبور به خروج از عراق شدند به آلبانی رفتند.

از این رو، حداقل نزدیک به ۲۵۰۰ نفر از اعضای این گروه ساکن فقیرترین کشـور اروپا هستند. احتمال دارد از این افراد سلب تابعیت شده باشد و برای همین در این آمار آنها محاسبه شدند.

در میان کشـورهای عربی و افریقایی هم بیشـترین ایرانی با ۳۵۷ هزار نفر در امـارات زندگی می‌کنند. پس از این کشـور، عراق، کویت و قطر به ترتیب بـا ۱۱۰ هزار و ۹۲۰ نفر، ۳۸ هزار نفـر و ۲۰ هزار نفر مقاصد اصلی مهاجرت ایرانیان بوده‌اند. بر این اساس از مجموع ۵۵۷ هزار و ۷۸۶ ایرانی ساکن در این کشورها، عربستان هیچ ایرانی در خاک خود ندارد، سیرالئون تنها یک مهاجر ایرانی دارد و در مالی هم دو ایرانی زندگی می‌کنند.

کشـورهای آسیایی نیز ۳۸۷ هزار ایرانی را در خود جا داده‌اند. در این میان ترکیه با ۱۲۶ هزار و ۶۴۰ نفر بزرگ‌ترین مقصد ایرانیان در میان این کشورها اسـت. اسـترالیا هم با ۱۲۰ هزار ایرانی ساکن، یکی از مقاصد اصلی مهاجران ایرانی محسوب می‌شـود. مالزی ۳۰ هزار ایرانی در خود دارد، گرجستان ۱۶

نمودارها: صمت

هزار و ۵۰۰ نفر و هند ۱۲ هزار و ۷۶۰ نفر. در سـریلانکا هم هیچ فرد ایرانی زندگی نمی‌کند.

بر این اسـاس، از بیش از ۴ میلیون ایرانی ساکن در خارج کشور حدود ۸۰ درصد آنها در ۷ کشور امریکا، کانادا، انگلیس، آلمان، امارات، ترکیه و استرالیا زندگی می‌کنند. درواقع جمعیت ۳ میلیون و ۲۲۲ هزار نفر از ایرانیان در این ۷ کشور زندگی می‌کنند.

مهاجرت و مسئله فرار سرمایه و مغزها

مهاجرت البته یک عارضه و آسـیب محسـوب نمی‌شود. شنیده‌ها حکایت می‌کند در دهه ۹۰ خروج سـرمایه در کشور شدتی بی‌سابقه پیدا کرده اسـت. درواقع گرچه مهاجرت نیروی کار به دلایل مختلف در کشور انجام می‌شـده اما خروج سرمایه هیچ‌گاه به اندازه این دهه صورت نمی‌گرفته اسـت به گونه‌ای که مسعود خوانساری، رئیس اتاق تهران در میانه تابستان اعلام کرد در فاصله سال‌های ۹۰ تا ۹۸ حدود ۹۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار از ایران خارج شـده است؛ رقمی که معلوم نیست دقیقا به چه چیزی اشاره دارد زیرا ارقام متعددی در این رابطه منتشـر شده است. همچنین در ادبیات اقتصادی ایران وسواس کمی برای بکارگیری به‌موقع فرار، صدور و خروج سرمایه وجود دارد.

▣ فرار سرمایه چه هست و چه‌ها نیست؟

بـرای خروج سـرمایه از یک بخش یا سـرزمین لزومـا از رفتاری که به طور معمول فرار سـرمایه نامیده می‌شود، استفاده نمی‌کنند. درواقـع فرار سـرمایه با صدور و خروج سـرمایه رابطه نزدیکی دارد امـا تفاوت‌های تعیین‌کننـده‌ای نیز میان این مفاهیـم وجود دارد. خروج سـرمایه به مکانیسـمی گفته می‌شـود که یک فعال اقتصاد برای بارآوری بیشتر سرمایه خود انجام می‌دهد. مثلا یک فعال بازار سـرمایه در نیویورک سرمایه خود را به بورس لندن منتقل می‌کند. این اقدام گرچه به معنای خروج سـرمایه از کشوری به کشور دیگر اسـت، در هر حال با رعایت قانون انجـام می‌گیرد و به نوعی تخلف محسوب نمی‌شود. البته پیامدهای منفی چنین اقدامی پابرجا است اما دولت‌ها چندان نمی‌توانند برای این مهم مانع‌تراشـی کنند و به همین دلیل سعی می‌کنند با سیاست‌های تشویقی و حمایتی میزان این خروج سـرمایه را کاهش دهند. به این ترتیب، اگر سرمایه‌گذار با اسـتفاده از مجاری قانونی و بدون هیچ تخلفی سـرمایه خود را از کشوری خارج کند و به کشور دیگری ببرد، می‌گویند خروج سرمایه انجام شده است.

از سـوی دیگر می‌تـوان به صدور سـرمایه هـم پرداخت. صدور سـرمایه نیز اقدامی قانونی اسـت و درواقع دولت‌ها منعی برای آن ندارند. صدور سـرمایه به معنای سـرمایه‌گذاری برای مدتی معلوم در کشـوری خارج و سـپس بازگرداندن اصل و سود این سرمایه به کشور خودی است. در فرار سـرمایه اما خروج سرمایه بدون رعایت مجـاری قانونی اسـت. در این‌گونه از مواقع فـردی که اقدام به فرار سـرمایه خود می‌کند بیش از آنکه صرفا به دنبال کسب سود بیشتر باشـد یا توجیهات اقتصادی خیلی خاصی داشـته باشـد بیشتر از آینده بیمناک و وحشـت‌زده اسـت. فرار سرمایه از آنجا که به شکل غیرقانونی رخ می‌دهد می‌تواند پیامدهایی هم برای افرادی که چنین اقدامی را انجام می‌دهند در پی داشته باشد.

▣ عوامل رشد فرار سرمایه

حرکت سـرمایه در اثر علل متعددی اتفاق می‌افتد که دسـته‌ای از آنها اقتصادی بوده و باقی آنها به دلیل عوامل سیاسـی، اجتماعی و فرهنگی موجب جابه‌جایی سـرمایه در میان کشـورها می‌شـود. تحقیقات زیادی در این باره انجام شـده اما مسـئله کلی احسـاس امنیت سـرمایه است. در اقتصادهایی که معمولا غیرقابل پیش‌بینی هستند و نوسانات بالایی را به ثبت می‌رسانند، فرار سرمایه هم رشد می‌کند. به عبارت سـاده‌تر، هنگامی که در یک اقتصاد شاخص‌های کلانی چون رشـد و تورم احتمالی اقتصادی قابل پیش‌بینی نیسـت و قیمت‌ها در بازارها به صـورت غیرقابل پیش‌بینی تغییر می‌کنند، آن اقتصاد بسـتر خاصی را برای خروج سرمایه‌ها از خود ایجاد کرده است. در این میان مسئله اصلی برای هر سرمایه‌دار و سرمایه‌گذاری، صرفا کسـب سود بیشتر است. طبیعی است هیچ‌چیز به اندازه ثبات و پایداری نمی‌تواند به تداوم یک سـوددهی مناسـب بنگاه‌ها کمک کند. بنابراین بیشتر خروج از سرمایه از کشورهای پرنوسان به سمت کشـورها باثبات انجـام می‌گیرد. به این ترتیب، سـرمایه‌داران برای افزایش انباشـت اقتصادی خود، گاهی اوقات به سـرزمین‌های دیگر می‌روند. فرار سرمایه به معنای کاهش انباشت سرمایه و دارایی یک کشور بوده و تداوم این روند سبب می‌شود تا رشد اقتصادی به شکل فزاینده‌ای کاهش یابد. از سـوی دیگر اگر حجم خروج سـرمایه به گونه‌ای باشـد که نتوان هزینه‌های فرسـودگی را پرداخت، در عمل یک اقتصاد توان تولیدی خود را به طور کامل از دسـت خواهد داد. به این ترتیب کاهش رشـد اقتصادی بـه افزایش بیکاری می‌انجامد و به‌شـدت روی فاصله طبقاتی و عدالت اجتماعی در کشور اثرگذار خواهد بود.

▣ همزمانی شوک‌های ارزی با افزایش شیب مهاجرت

هنگامی که ناامنی، بحران و بی‌ثباتی بر یک اقتصاد حاکم می‌شود مهاجرت و متعاقب آن فرار نیروهای متخصص و سرمایه‌ها هم شدت می‌گیرد. در اقتصاد ایران شـوک‌های ارزی اغلب همزمان با افزایش شـیب مهاجرت معنا شـده اسـت. این میان برخی از مطالعات هم نشـان می‌دهد که در کشـورهایی که بدهی خارجـی زیادی دارند، رابطه‌ای مسـتقیم میان کسـری بودجه دولت و فرار سرمایه وجود دارد. کسـری بودجـه مزمن و تامیـن آن از راه اسـتقراض از بانک مرکزی، موجب بروز فشـارهای تورمـی و بروز پدیده مالیات تورمی می‌شود. افزایش نرخ تورم نیز باعث کاهش ارزش دارایی‌های داخلی می‌شـود و به همین دلیل برخـی برای اجتناب از این کاهش ارزش دارایی‌هـا، به خرید دارایی خارجی یا انتقال سـرمایه خود به خارج کشور اقدام می‌کنند. همچنین هرچه میزان نرخ رشد اقتصادی یک کشـور بیشتر باشد، معرف قدرت جاذبه سرمایه و امکان کسب سود حاصـل از سـرمایه‌گذاری و بهبود انتظارات آینده اسـت. به همین دلیل سـرمایه‌داران سـرمایه‌های خود را به چنین کشورهایی سوق می‌دهند. بنابراین تفاوت در نرخ رشد اقتصادی میان کشورها، باعث فرار سـرمایه از کشـورهای با نرخ رشد پایین به سمت کشورهای با نرخ رشد بالا می‌شود.

▣ چرا فرار سرمایه در دهه ۹۰ افزایش یافت؟

بـا توجه به ایـن دلایل بهتر می‌توان درک کـرد چرا در دهه ۹۰ حجم فرار و خروج سـرمایه از کشـور نسبت به گذشته افزایش پیدا کرده اسـت. بحران اقتصادی ناشی از اعمال تحریم‌ها علیه ایران به تضعیف قدرت پول ملی و متعاقب آن کاهش نرخ رشـد اقتصادی و افزایـش تورم انجامیده اسـت. از این رو، در این دهه نسـبت به هر زمان دیگری افق اقتصادی کشـور تیره به نظر می‌رسد. در کل دهه ۹۰ نرخ میانگین تورم بیش از ۲۲ درصد بوده و این در حالی اسـت که نرخ رشـد اقتصادی به طور میانگین برای سـال‌های این دهه به رقم نازل ۰.۲ درصد رسـیده است. به این ترتیب از آنجا که در دهه ۹۰ مشکلات اقتصادی به اوج خود رسیده بود، بیشترین میزان فرار سرمایه هم در این دهه حاصل شد.

فرار سرمایه ۱۰ساله به اندازه جذب سرمایه ۳۰ساله

مسـعود خوانسـاری، فعال اقتصادی و از اعضای اتاق بازرگانی پیش‌تر اعلام کرده بود در سـال‌های میـان ۹۰ تا ۹۸ حـدود ۹۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار از اقتصاد کشـور خارج شـد. بر این اساس می‌توان گفت این رقم معادل خروج سالانه ۱۱ میلیارد دلار از اقتصاد ایران است. اگر نرخ دلار را ۲۵ هزار تومان فرض کنیم، به ازای هر ایرانی در این مدت ۳۰ میلیون و ۷۵۰ هزار تومان سـرمایه از کشـور خارج شده و در کشورهای دیگر سرمایه‌گذاری شده است. معادل ریالی رقم اعلام شده از سوی رئیس اتاق تهران، چنانچه نـرخ دلار را ۲۵ هزار تومـان درنظر بگیریم، معادل ۲ میلیون و ۴۶۰ هزار میلیارد تومان است؛ رقمی حدود ۵ برابر بودجه عمومی کشور در سال گذشته.

این میزان خروج سرمایه معادل پرداخت ۴۳ سال یارانه هر ایرانی است و با این میزان سرمایه می‌شد افزون‌بر ۷ میلیون شغل در کشور ایجاد کرد. همچنین ۹۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار معادل ۷ سـال جذب سـرمایه‌گذاری اقتصادی چون کره جنوبی است. این در حالی اسـت که گفته می‌شد از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ میلادی تنها ۱۶.۴ میلیارد دلار سرمایه خارجی به کشور جذب شده است. به عبارت دیگر، میزان فرار سرمایه در ۹ سال نخست دهه ۹۰ معادل ۳۰ سال جذب سرمایه‌گذاری خارجی به کشور بوده است. به این ترتیب در شرایطی که اقتصاد ایران زیر فشار رکود تورمی و کاهش شدید سرمایه‌گذاری کشـور دچار مشکلات گوناگون و ساختاری شده بود، سرمایه هنگفتی از منابع داخلی از کشـور رفتنـد. این مهم در حالی رخ داد که در همیـن بازه زمانی ۳۵ درصد از جمعیت کشـور زیر خط فقر رفتند و همه شـاخص‌های اقتصادی از تضعیف قدرت خرید خانوار و سـطح معیشـت مردم خبر می‌داد. البته این تنها رقمی نیست که درباره خروج یا فرار سرمایه از کشور اعلام شده اما آخرین آنها است. پیش‌تر محمدرضا پورابراهیمی، نماینده مجلس شـورای اسـلامی در کمیسـیون اقتصادی از خروج ۳۰ میلیارد دلار در ماه‌های پایانی سـال ۹۶ خبر داده بـود. آن زمان دولت چنین ارقامـی را تکذیب کرد اما بعدتر صندوق بین‌المللی پول هم رقم اعلام شـده از سـوی پورابراهیمی را تایید کرده و گفته بود در سال ۹۶ ایران با خروج ۲۷ میلیارد دلاری سرمایه‌ها مواجه شده است.

در آماری دیگر گفته شده جمعیت ایرانیان ساکن ترکیه از ۳۹ هزار و ۳۳۲ نفر در سال ۲۰۱۵ به ۸۳ هزار نفر و ۱۸۳ نفر در سـال ۲۰۱۹ رسیده است. درواقع جمعیت ایرانیان سـاکن ترکیه در عرض ۵ سـال ۱۱۰ درصد رشـد کرد. البته آمار اخیر این آمار را ۵۰ درصد دیگر هم افزایش داده اسـت. این در حالی است که از سپتامبر ۲۰۱۹ تا سپتامبر ۲۰۲۰ حدود ۹۰۸ واحد مسـکونی از سـوی ایرانیان در ترکیه خریداری شد. از آنجا که نرخ خانه در ترکیه که به خارجی‌ها واگذار می‌شود بیش از ۲۵۰ هزار دلار است، تنها از این محل معادل ۲۲۷ میلیون دلار از کشور خارج شده است. این رقم نه همه خریداران خانه در ترکیه را طی سال‌های اخیر شامل می‌شود و نه خریداران خانه در خارج از کشور را. این رقم معادل رقمی اسـت که در عرض یک سـال از کشور خارج و در بخش مسکن همسـایه غربی سـرمایه‌گذاری شده اسـت. از این رو، اگر تنها ۵۰ درصد از رقم اعلامی مسـعود خوانسـاری از کشور خارج نمی‌شـد، اقتصاد ایران قطعا در وضعیت بهتری قرار داشـت. هم‌اکنون دولت ایران تلاش فراوانی به خرج داده تا بتواند بخشـی از دارایی‌های بلوکه‌شـده ایران در خارج از کشور را آزاد کند. این دارایی‌ها بین ۴۵ تا ۵۰ میلیارد دلار هستند که معادل نصف رقم اعلام شده از سوی رئیس اتاق تهران درباره خروج سرمایه از کشور است. کره جنوبی ۷ میلیارد دلار از این دارایی‌ها را مسدود کرده بود. این اقدام با واکنش‌های فراوان ایران مواجه شد و نزدیک بود تا روابط میان دو کشور را تضعیف کند.

بـا ایـن حال مجموع کل طلب ایـران از کره جنوبی ۱۵ برابر کمتـر از میزان خروج سـرمایه از کشور بوده اسـت. به این ترتیب اگر دولت و نهادهای اجرایی همت بیشتری برای جلوگیری از فرار سـرمایه داشـتند، اکنون شاید کمتر نگران دارایی‌های بلوکه‌شده ایـران بودند. به این ترتیب، دولت می‌توانسـت با اسـتفاده از روش‌های آسـان‌تر حجم بیشتری از دارایی‌ها، آن‌هم دارایی‌های بخش خصوصی را در کشور نگه دارد. با این همه گویا این یک سـنت در ایران اسـت که پول‌های سهل‌الوصول به‌راحتی از کف می‌روند و برای منابعی دورتر انرژی‌ها صرف می‌شوند.

سخن پایانی

فرار سرمایه نه به اندازه فرار نیروی انسانی، اما از دلایل اصلی ضعف اقتصاد ایران است.

دولت‌هـا در ایـران باید برای بالا بردن توان کنترلی خود بر اقتصاد، نهادهای نظارتی و بازرسی را تقویت کنند.

فرار سرمایه هم‌چون فرار مالیاتی تنها در بستری ممکن می‌شود که امکان فرار را داشـته باشد. هیچ زمینی بهتر از زمینی بی‌نظارت برای این کار امکان فراهم نمی‌کند.

دولت‌ها در ایران در حالی به این مهم کم‌توجهی می‌کنند که حتی نهادهـای رسـمی را هـم از ارائه هرگونه آمـاری در این رابطه برحذر می‌دارنـد. مثـلا بانک مرکزی از زمان خروج ایالات متحده از برجام از اعلام تراز پرداخت‌های کشور خودداری کرده است.

شاید دست اندرکاران بانک مرکزی یا دولت فکر می‌کنند اعلام این آمارها می‌تواند به ناامیدی بیشـتر در اقتصاد منجر شود اما پیامدهای این مهم پنهان‌کردنی نیستند.

بـه همیـن دلیل چنین اقداماتـی نه تنها فضا را بـرای ثبات آماده نمی‌کننـد بلکه فضا را برای شـایعه پراکنی و افزایش شـایعات بازتر می‌کند.

در بررسی صمت از سازکار حمایت درست در زنجیره تولید عنوان شد

توجه به حقوق مصرف‌کننده در حلقه‌های بالادستی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

نگاه ویژه‌ای به حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در جهان وجود دارد اما این موضوع سابقه طولانی در کشور ما ندارد، بر همین اساس نیز با ضعف‌های اساسی در حمایت از مصرف‌کنندگان روبه‌رو هستیم. به‌ویژه آنکه هر زمان سخن از مصرف‌کننده به میان می‌آید، تصویر خریدار کالای نهایی در ذهن نقش می‌بندد. این درحالی است که هر تولیدکننده‌ای خود مصرف‌کننده محصول حلقه بالادستی است و باید از حقوقی برخوردار باشد. به‌عنوان مثال، تولیدکنندگان لوازم خانگی خود مصرف‌کننده ورق‌های فولادی، آلومینیومی یا انوع محصولات پتروشیمی هستند. در همین حال، تامین مواد اولیه مورد نیاز این صنایع تاثیر بسزایی بر عملکرد آنها دارد. برای بررسی این موضوع با تولیدکنندگان لوازم خانگی گفت‌وگو کرده‌ایم و نظر آنها را در این زمینه جویا شده‌ایم. به اعتقاد این تولیدکننده در کشور ما حقوق مصرف‌کننده تنها به خریداران محصولات نهایی تعلق دارد که آنهم به‌صورت دوره‌ای یا مناسبتی مورد توجه قرار می‌گیرد. اما تولیدکنندگان به‌عنوان مصرف‌کننده ماده‌ای اولیه از هیچ حقوقی برخوردار نیستند. شاید بخشی از این موضوع را بتوان به دولتی بودن یا وابستگی شرکت‌های مادر و بالادستی به دولت نسبت داد. در واقع این وابستگی مانع پاسخگویی این مجموعه‌ها نسبت به عملکرد خود می‌شود. این درحالی است که عملکرد آنها به‌طور زنجیروار به مصرف‌کننده نهایی منتقل می‌شود و نباید نسبت به آن بی‌تفاوت بود.

عکس: صمت

قدرت تولیدکنندگان صنایع بالادستی به قدری بالاست که می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های کلان تجاری و تولیدی کشور نیز اثرگذار باشند

سازکاری برای حمایت

تعیین سازکاری رسمی و اصولی برای حمایت از مصرف‌کننده، نخستین قدم در مسیر احقاق حقوق مصرف‌کنندگان است. براساس قانون، منظور از مصرف‌کننده هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کالا یا خدمتی را خریداری می‌کند. منظور از عرضه‌کننده نیز تمامی تولیدکنندگان، واردکنندگان، توزیع‌کنندگان، فروشندگان کالا و ارائه‌کنندگان انواع خدمات هستند. توجه به تعریف یادشده و گستردگی آن، اهمیت توجه به حقوق مصرف‌کننده را بیش از پیش روشن می‌کند. در مباحث مربوط به حقوق مصرف‌کننده عموما خریدار نهایی مورد توجه قرار دارد، اما باید تاکید کرد که محصول نهایی در سلسله مراتبی از زنجیره تولید حاصل می‌شود. بنابراین تامین حقوق مصرف‌کننده نهایی مستلزم توجه به حقوق مصرف‌کنندگان در حلقه‌های بالادستی نیز هست. در چنین موقعیتی می‌توان شرایط کنترل نرخ و کیفیت محصولات نهایی را سلسله‌وار فراهم کرد.

حمایت نمی‌شویم

عباس هاشمی، دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران به عنوان مصرف‌کننده پایین دستی صنایع فولادی در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: تولیدکنندگان لوازم خانگی خود به‌عنوان مصرف‌کننده محصولاتی مانند ورق‌های فولادی، آلومینیومی، محصولات پتروشیمی و... شناخته می‌شوند. صنایع مادر یا بالادستی مواد اولیه مورد نیاز تولیدکنندگان لوازم خانگی را تامین می‌کنند. این صنایع مادر اغلب به دولت وابسته هستند، همین دولتی بودن نیز موجب شده در قبال مصرف‌کنندگان پاسخگو نباشند. در همین حال هر شرایطی که تعیین کنند، صنایع پایین‌دستی مطیع به اجرای آن هستند. یعنی عملا حقوقی به این فعالان اختصاص نمی‌یابد. این درحالی است که انتظار می‌رود حقوق مصرف‌کننده در هر سطحی مشخص و تامین آن ضروری باشد.

هاشمی افزود: تامین مواد اولیه، ضرورتی اساسی در مسیر تداوم فعالیت تولیدکنندگان لوازم خانگی است اما درحال‌حاضر به اجرای این ضرورت توجه کافی نمی‌شود.

البته میزان عرضه ماهانه صنایع مادر از سوی ستاد تنظیم بازار مشخص می‌شود اما این تولیدکنندگان در عمل الزامی برای اجرای این دست مصوبات ندارند؛ درنتیجه از عرضه کافی محصول در رینگ معاملات بورس کالا سر باز می‌زنند. همین موضوع نیز از یک‌سو زمینه رشد قیمت‌ها را فراهم می‌کند و از سوی دیگر، چالش‌هایی را در مسیر تداوم تولید این مجموعه‌ها به وجود می‌آورد. با این وجود با رعایت نشدن کف عرضه، هیچ نهاد مسئولی برای رفع این چالش ورود نمی‌کند.

وی خاطرنشان کرد: البته ستاد تنظیم بازار به‌طور مرتب مصوباتی را تنظیم و ارائه می‌کند اما شرکت‌های بالادستی وقعی به این مصوبات نمی‌نهند و بدون توجه از کنار آنها می‌گذرند. در واقع گویی وابسته بودن این شرکت‌ها به دولت دست آنها را در رعایت نکردن مقررات باز گذاشته است.

انتقاد به نفوذ بالادستی‌ها

دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران افزود: قدرت تولیدکنندگان صنایع بالادستی به قدری بالاست که می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های کلان تجاری و تولیدی کشور نیز اثرگذار باشند. به‌عنوان مثال، در مواردی شاهد بودیم که تحت نفوذ این تولیدکنندگان واردات محصولات مشابه آنها دشوار شده است. از جمله آنکه عوارض واردات فولاد حدود ۷ سال قبل به شدت افزایش یافت. این ممنوعیت درحالی شدت گرفت که بخشی از این محصولات تولید مشابه داخلی نداشتند یا تولید داخلی کفاف نیاز صنایع پایین‌دستی را نمی‌داد و درنتیجه چالش‌های جدیدی در مسیر فعالیت ما تنها با هدف حمایت از صنایع مادر ایجاد شد. بنابراین نه‌تنها از حقوق ما به‌عنوان مصرف‌کننده حمایت نمی‌شود، بلکه هر شرایط دشواری نیز بر روند فعالیت ما تحمیل می‌شود.

هاشمی گفت: صنایع بالادستی از دید دولت، صنایعی استراتژیک به‌شمار می‌روند. این صنایع به لحاظ اشتغالزایی و درآمدزایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. در همین حال، توجه کافی به ظرفیت‌های صنایع پایین‌دستی در توسعه اقتصادی و اشتغالزایی نمی‌شود، گویی این صنایع همچون فرزند ناتنی هستند. در چنین شرایطی، کاهش تولید و حتی توقف فعالیت واحدهای پایین‌دستی مورد توجه نیست.

تمرکز بر حقوق مردم است

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر نقش سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در دفاع از حقوق تولیدکنندگان لوازم خانگی به‌عنوان مصرف‌کننده محصولات فلزی و پتروشیمی، گفت: این سازمان در اسم خود، وظیفه حمایت از ما را هم بر عهده دارد اما در عمل شرایط تفاوت می‌کند. فعالیت‌های این سازمان به عملکرد مصرف‌کنندگان نهایی یا مردم متمرکز می‌شود و این تمرکز نیز تکلیفی بوده و به‌ویژه در مواقع خاص یا مناسبتی مانند شب عید و... جریان دارد.

هاشمی در ادامه خاطرنشان کرد: فشار فعالیت‌های حمایتی نیز فقط به مصرف‌کننده نهایی وارد می‌شود؛ یعنی از ما انتظار دارند در حالی که نرخ مواد اولیه تولیدمان افزایش و به‌دنبال آن نرخ تمام‌شده محصولات بیشتر شده، کالای نهایی خود را با همان نرخ قبل در بازار به فروش برسانیم. بدون تردید این منطق پذیرفتنی نیست.

صنایع مادر پاسخگو نیستند

دبیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران در ادامه تاکید کرد: صنایع مادر عملا با مهندسی عرضه، قیمت‌ها را به دلخواه خود بالا می‌برند و بازار را مدیریت می‌کنند. سازمان‌های حمایتی و نظارتی نیز از پس تغییر این شرایط بر نمی‌آیند. چنانچه مشاهده می‌کنیم ستاد تنظیم بازار میزان کف عرضه هر واحد تولیدی را مشخص می‌کند اما این مصوبه در عمل از سوی واحدهای بزرگ اجرایی نمی‌شود و کسی هم پاسخگو نیست.

کما اینکه از ابتدای امسال تاکنون به‌ازای حداکثر حدود ۶۰ درصد عرضه مصوب‌شده از سوی ستاد تنظیم بازار، از سوی مجموعه‌های بزرگ، در بورس کالا عرضه شده اما کسی هم برای نقض این مصوبات، پاسخگو نیست.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر امکان شکایت و پیگیری این دست کوتاهی‌ها از سوی تولیدکنندگان لوازم خانگی نسبت به موضوعات یادشده گفت: وقتی مصوبات ستاد تنظیم بازار اجرایی نمی‌شود، چه انتظاری دارید؟ معلوم است که در چنین شرایطی اعتراضات ما نیز به نتیجه نمی‌رسد. یعنی باید اذعان کرد که سازکار برخورد با واحدهای بزرگ در کشور تعریف نشده است و هیچ امیدی به بهبود شرایط وجود ندارد.

صنایع مادر یا بالادستی مواد اولیه مورد نیاز تولیدکنندگان لوازم خانگی را تامین می‌کنند. این صنایع مادر اغلب به دولت وابسته هستند و همین دولتی بودن نیز موجب شده در قبال مصرف‌کنندگان پاسخگو نباشند

تولیدکنندگان از حقی در مقابل صنایع بالادستی برخوردار نیستند

حسین فتاحی، مدیرعامل شرکت امرسان نیز به‌عنوان یکی دیگر از مصرف‌کنندگان صنایع پایین‌دستی فولاد در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی بر حقوق تولیدکنندگان لوازم خانگی به‌عنوان مصرف‌کننده محصولات فلزی یا پتروشیمی گفت: تولیدکنندگان لوازم خانگی از هیچ حقی در مقابل صنایع بالادستی برخوردار نیستند. اگر هم اعتراضی نسبت به صنایع بالادستی داشته باشیم، شکایت ما به جایی نمی‌رسد.

فتاحی گفت: در طول امسال از میزان عرضه ورق فولادی به بورس کالا کاسته شده است. در چنین شرایطی تولیدکنندگان لوازم خانگی ناچارند مواد اولیه مورد نیاز خود را از بازار آزاد خریداری کنند. در خرید محصول از بازار آزاد نیز هیچ قانونی جریان ندارد و کسی هم نسبت به کیفیت محصول یا نرخ آن پاسخگو نیست. به‌عنوان مثال، ما طی همین چند ماه اخیر بارها محصولاتی را از بازار آزاد خریداری کرده‌ایم اما از کیفیت آن راضی نبوده‌ایم اما کسی هم پاسخگو نیست و حتی راهکاری برای پیگیری آن وجود ندارد. بدون تردید این مشکلات زمینه رشد هزینه تمام‌شده تولید محصولات لوازم خانگی را فراهم می‌کند و مصرف‌کننده نهایی از آن متضرر می‌شود.

این فعال صنعتی افزود: در چنین شرایطی برای رفع این دست چالش‌ها انتظار می‌رود نظارت دولت و متولیان امر بر عرضه محصولات فولادی در بورس کالا افزایش یابد. تولیدکنندگان این محصولات به‌ویژه محصولاتی همچون ورق که تولیدکننده انحصاری دارند موظف باشند کف عرضه در بورس را رعایت کنند. تامین به موقع محصول و نرخ مناسب آن از مهم‌ترین درخواست‌های تولیدکنندگان لوازم خانگی است که هیچ‌گاه مورد توجه سیاست‌گذاران قرار نگرفته است.

وی در ادامه تاکید کرد: در همین حال ناچاریم برای تامین مواد اولیه و تداوم تولید به هر قیمتی که فروشنده بخواهد تن بدهیم.

مدیرعامل شرکت امرسان افزود: البته زمانی که مواد اولیه یادشده را در قالب معاملات مچینگ از فولاد مبارکه خریداری می‌کردیم، مشکلی از منظر کیفیت نداشتیم، چراکه اگر محصولی با مشکلی روبه‌رو بود، با فروشنده تماس می‌گرفتیم و آنها خود را موظف به رفع عیوب و جایگزین کردن محصول معیوب با محصولی می‌دانستند.

فتاحی گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت میزان مواد اولیه مورد نیاز ما را براساس میانگین مصرف واحدهای تولیدکننده لوازم خانگی در سال ۹۸، تعیین کرده است. این برآورد در حالی است که این واحدها در سال جهش تولید بر ظرفیت تولید خود افزوده‌اند و درنتیجه شرایطی با کمبود شدید مواد اولیه روبه‌رو هستند.

فقط ما پاسخگو هستیم

این فعال صنعت فولاد افزود: حال کافی است یک خریدار از ما شکایت کند، بدون تردید این دست شکایت‌ها به‌شدت پیگری می‌شود. یعنی حمایت از حقوق مصرف‌کننده تنها به مردم اختصاص دارد. البته این‌گونه کنترل‌ها بحق است و ما نیز اعتراضی درباره آن نداریم. اما انتظار می‌رود نسبت به شرایط ما نیز پیگیری شود و حقوق ما نیز به‌عنوان مصرف‌کننده مورد توجه قرار گیرد.

وی در ادامه گفت: البته دولتی بودن صنایع بالادستی نیز در اصل عدم‌پاسخگویی توسط آنها نیز به‌شدت اثرگذار است. در چنین شرایطی صدای ما به‌عنوان واحد خصوصی شنیده نمی‌شود. ما با چالش‌های اساسی همچون رشد بی‌رویه قیمت، پاسخگو نبودن فروشندگان نسبت به زمان تحویل محصول و کیفیت آن روبه‌رو هستیم. امید می‌رود مراجع مربوط برای بهبود این شرایط تلاش کنند.

فتاحی در پایان خاطرنشان کرد: نرخ و کیفیت مناسب، تحویل به موقع و به اندازه، ۴ مولفه مهم در تامین مواد اولیه مورد نیاز تولید در یک مجموعه هستند. چنانچه این ۴ مولفه موردتوجه نباشد، نمی‌توان برای تولید برنامه‌ریزی بلندمدت داشت و نباید به تداوم شرایط تولید در یک مجموعه صنعتی امید داشت.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در ایران باید بازنگری و بازتعریف شود. در این بازنگری، هیچ شرکت یا مجموعه‌ای به سبب وابستگی به دولت نباید استثنا شود. بدون تردید این دست سخت‌گیری‌ها در نهایت زمینه توسعه صنعتی را فراهم می‌کند و مردم نیز از نتایج آن منتفع خواهند شد. در ادامه لازم است ابزارهای حمایتی لازم نیز مورد توجه قرار گیرند تا یک مجموعه نتواند به راحتی از اجرای مصوبات و دستورالعمل‌ها سر باز کند.

یادداشت

سود متوازن لازمه تداوم تولید

کیومرث فتح‌اله‌کرمانشاهی
دبیر سندیکای لوله و پروفیل فولادی

تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی در مسیر تولید خود از ورق گرم فولادی به‌عنوان ماده اولیه استفاده می‌کنند و به بیان دیگر لوله و پروفیل‌سازان مصرف‌کننده ورق گرم هستند. واحدهای معدودی در کشور این محصول را تولید می‌کنند که از جمله آنها می‌توان به فولاد مبارکه، فولاد گیلان و لوله و نورد اهواز اشاره کرد. محصولات فولادسازان ما براساس استانداردهای معتبر تولید می‌شود و معمولا از این منظر گلایه‌ای از نظر کیفیت از سوی مصرف‌کنندگان نهایی وجود ندارد. اگر هم ایرادی در این زمینه وجود داشته باشد، مراجع رسمی مرتبط مانند سازمان ملی استاندارد یا سایر مراجع قضایی باید پیگیری کنند.

با این وجود، صنایع تولیدکننده لوله و پروفیل فولادی در مسیر تامین محصولات مورد نیاز خود برای تولید کالای نهایی با چالش‌هایی روبه‌رو هستند و در مواردی حقوق آنها به‌عنوان مصرف‌کننده آنطور که باید مورد توجه قرار نمی‌گیرد. به‌عنوان نمونه، صنایع پایین‌دستی هزینه خرید ورق را نقد پرداخت و محصول خود را در یک بازه زمانی ۲ تا ۳ ماهه دریافت می‌کند. این موضوع به منزله متضرر شدن صنایع پایین‌دستی است. مواد اولیه مورد نیاز لوله و پروفیل‌سازان (یعنی ورق‌های فولادی) در بورس کالا عرضه می‌شوند. مبنای قیمت‌گذاری در بورس عرضه و تقاضاست. مبنای نرخ باید به‌گونه‌ای باشد که همزمان حقوق تولیدکننده و مصرف‌کننده مورد توجه باشند. تولیدکننده، صادرکننده، واردکننده و مصرف‌کننده ۴ رکن اصلی و اساسی در بازار هستند و تامین حقوق همه آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

همانطور که بارها تاکید شده تامین نیاز صنایع پایین‌دستی باید در اولویت صنایع بالادستی قرار گیرد، تا بدین‌ترتیب از یک‌سو اشتغالزایی افزایش یابد و از سوی دیگر، با تکمیل زنجیره تولید، ارزش‌افزوده بیشتر شود. در نهایت نیز با صادرات محصولات نهایی زمینه رونق اقتصادی در کشور فراهم شود. با این وجود، در سال جاری که از سوی رهبر معظم انقلاب با عنوان جهش تولید نام‌گذاری شده، تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی همچنان در مسیر تولید خود با کمبود مواد اولیه روبه‌رو هستند. درواقع همین کمبود را می‌توان به نوعی تضییع حقوق مصرف‌کننده دانست یا به‌عبارتی دیگر حقوق ما از سوی صنایع بالادستی تامین نمی‌شود.

این موضوع به رشد هزینه‌های سربار تولید در یک مجموعه منجر می‌شود و زمینه افزایش نرخ تمام‌شده یک محصول را فراهم می‌کند. بدین‌ترتیب مصرف‌کننده نهایی نیز متضرر خواهد شد. مشکل تامین مواد اولیه درحالی است که می‌توان این چالش را به‌راحتی و با استفاده از ظرفیت‌های ثبت‌شده در بهین‌یاب و ظرفیت واقعی تولیدکنندگان برطرف کرد. یعنی ظرفیت واقعی هر واحد مشخص و میزان خرید آن در معاملات بورس کالا مشخص شود.

در ادامه باید خاطرنشان کرد نماینده دادستانی به‌عنوان مدعی‌العموم در چالش‌های زنجیره فولاد حضور و اختلافات میان تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را پیگیری می‌کند. خوشبختانه تاکنون شاهد اقدامات مثبتی از سوی دادستانی بوده‌ایم. در همین حال سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نیز به سهم خود پیگیر شرایط است. سایر نهادهای نظارتی نیز به تبع وظیفه خود مشکلات و راه‌حل‌های رفع آن را پیگیری می‌کنند. انجمن تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی نیز هر زمان چالشی را منعکس کرده، بازخورد مناسبی را از آن دریافت کرده است.

اما آنچه اهمیت دارد این است که تنظیم بازار فولاد و رسیدگی به چالش‌های این زنجیره در حکم کاری ملی است، چراکه این زنجیره براساس ظرفیت‌های غنی سنگ آهن در کشور شکل گرفته است. بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به منزله اشتغالزایی، ارزش‌آفرینی و تامین نیاز بازار داخلی و رشد صادرات است. تداوم تولید در این زنجیره با حفظ منافع جمعی حاصل می‌شود و در همین حال به الزاماتی نیز نیاز دارد. درنتیجه از سازمان‌ها، نهادها و سیاست‌گذاران مرتبط با این زنجیره انتظار می‌رود در این کار ملی شریک باشند. از تصمیمات جزیره‌ای بپرهیزند و مانع زیاده‌خواهی عده‌ای خاص شوند. در چنین شرایطی می‌توانیم به بهبود شرایط تولید در این زنجیره امید داشته باشیم.

یادداشت

توسعه اقتصادی زیر سایه تحقق برنامه

سیدعلیرضا سیاسی‌راد
کارشناس اقتصاد

سال ۶۹ درست ۱۰ سال بعد از قطع ارتباط ایران با صندوق بین‌المللی پول، جنگ پایان یافته بود و کارشناسان صندوق بین‌المللی به دعوت ریاست بانک مرکزی وقت به ایران آمدند؛ کشوری که بعد از سال‌های جنگ قصد بازسازی اقتصاد را داشت با ۲ توصیه کارشناسان صندوق بین‌المللی، پول اصلاح نرخ ارز و اجرای خصوصی‌سازی مواجه شد؛ توصیه‌ای که ۲۶ سال بعد از زمانی که ایران از تحریم‌های دوم بین‌المللی بیرون آمده دوباره تکرار شده است. در این بین یک سوال اساسی مطرح می‌شود و آن اینکه چرا نسخه‌ای که صندوق بین‌المللی پول برای توسعه اقتصادی ایران می‌پیچد همان توصیه‌های قبل است؟ این در حالی است که در سال‌های اخیر مدل‌های توسعه در جهان تغییر کرده است. آیا ایران بستر تغییر را ندارد که هنوز همان توصیه‌ها دوباره برای ایران تکرار می‌شود؟ درحالی‌که ایران این سال‌ها با ایرانی که نمایندگان صندوق بین‌المللی پول در سال‌های بعد از جنگ وارد آن شدند بسیار متفاوت است. پیش از پاسخ به این سوال باید الزامات توسعه اقتصادی را دوباره مرور کنیم. با این همه آنچه مسلم است توسعه اقتصادی بدون یک برنامه منسجم و توانمند اقتصادی امکان‌پذیر نیست. اما علت ثبات در توصیه‌های صندوق بین‌المللی پول به ایران چیست؟

چون مشکلات ایران مثل قبل یا حتی در مواردی بدتر از قبل است. واقعیت این است که سیاست‌گذاری‌های اقتصاد ایران در دوره‌ای (دولت اصلاحات) رو به بهبود بود. با توجه به آمار در آن دوران شاخص‌های کلان اقتصادی مثبت شد. چنان‌که نرخ بیکاری کاهش یافت و رشد اقتصادی رو به بهبود گذاشت. تاسیس صندوق ذخیره ارزی و افزایش حجم صادرات غیرنفتی و کنترل تورم همگی اتفاقات مثبت اقتصاد ایران در سال‌های دولت اصلاحات بود. تا آنجا که اقتصاد ایران به مرحله‌ای رسید که می‌توانست به ثبات نسبی دست یابد و به سمت توسعه اقتصادی گام بردارد. اما دقیقا در همین دوران با روی کار آمدن دولت نهم و بعد دهم، تمام دستاوردهای سال‌های یادشده از بین رفت و نمی‌توان این عقب‌گرد را نادیده گرفت؛ یعنی در سال‌های دولت نهم و دهم به‌سادگی و سرعت تمام دستاوردهای اقتصادی را به یکباره برباد دادیم و به اوج بی‌ثباتی اقتصادی رسیدیم. تحریم هم مزید بر علت شد تا دولتی شدن اقتصاد ایران و نااطمینانی سیاسی و کاهش امنیت ناشی از جنگ اقتصادی پیش آمده بخش خصوصی را از هر نوع سرمایه‌گذاری منصرف کند. در سوی دیگر، تمام این اتفاقات در دوران رکود درآمدهای نفتی رخ داد. درنتیجه، اقتصاد ایران به‌شدت دولتی‌تر شد و با افزایش شکل‌گیری نهادهای خصولتی نه‌تنها بخش خصوصی در این سال‌ها رونق نیافت بلکه براساس آمار نرخ رشد اقتصادی هم منفی شد و اقتصاد رو به نزول رفت. بنابراین، بحرانی که دامن‌گیر اقتصاد ایران در این سال‌ها شد با سال‌های بعد از جنگ تفاوتی نداشت و دولت یازدهم هم میراث‌دار این اقتصاد شد که تا امروز درگیر بازکردن گره تحریم‌ها بود. بنابراین، چندان عجیب نیست که توصیه‌های سال‌های بعد از جنگ هنوز برای توسعه اقتصادی ایران تکرار می‌شود.

درحقیقت، درگیر کردن بخش خصوصی بدون ایجاد شرایط با ثبات امکان‌پذیر نیست. برای پیش‌بینی آینده برای سرمایه‌گذار باید شرایط ثبات و قابلیت پیش‌بینی برای اقتصاد ایجاد کرد. بازگرداندن امید به فضای اقتصادی ایران با رفع تحریم‌ها و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری را نیز نمی‌توان نادیده گرفت. از این رو، با برداشته شدن تحریم‌ها و دستیابی به ثبات در اقتصاد روند حجم سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد که درنهایت می‌تواند ایران را در مسیر توسعه اقتصادی قرار دهد.

از سوی دیگر، برای تحقق توسعه اقتصادی فقط توسعه ارتباطی و ارتقای توان بخش خصوصی مهم نیست. مسئله این است که ماهیت نیروهایی که قبلا به‌عنوان اهرم‌های مخالف فعالیت می‌کردند؛ شرکت‌های وابسته به دولت بودند. در این سال‌ها این ماهیت تغییر کرده و رقیب شرکت‌های بخش خصوصی ایران دیگر شرکت‌های دولتی نیستند؛ بلکه شرکت‌های خصولتی هستند که به‌عنوان گروه‌های ذی‌نفوذی که قادر به تاثیرگذاری قوی غیررسمی بر دولت و تمام تحولات مثبتی هستند که می‌خواهد در بخش خصوصی اتفاق بیفتد. به همین دلیل است که گفته می‌شود امروز شرایط از شرایط جنگ و بعد از جنگ بحرانی‌تر است.

تک‌نرخی یکی از توصیه‌هایی است در تمام سال‌های گذشته هم از سوی صندوق بین‌المللی پول مطرح شده و هم دولت و بانک مرکزی بر اجرای آن تاکید دارند؛ سیاستی که پیش از این ۲ بار تجربه شده و به نتیجه نرسیده و امروز اقتصاد ایران را با مشکلات جدی مواجه کرده است.

ما بحث تعدیل نرخ ارز را ۲ نوبت تجربه کرده‌ایم؛ یکی بعد از جنگ و دیگری در سال ۱۳۷۲. در سال‌های دولت اصلاحات این برنامه با موفقیت بالایی اجرا شد و پیش رفت که با روی کار آمدن دولت نهم تمام رشته‌ها پنبه شد. باید پذیرفت که ارز تک‌نرخی یکی از مهم‌ترین‌های شاخص‌های اقتصاد کلان است که در صورت تک‌نرخی شدن به بنگاه‌های اقتصادی قابلیت پیش‌بینی میزان و سود سرمایه‌گذاری را می‌دهد. بنابراین، همین که یک دولت در گام نخست عزم تک‌نرخی کردن ارز را داشته باشد خیلی مهم است. نکته دوم اینکه این مسئله برای اقتصاد ایران بسیار مهم و حیاتی است و نکته سوم اینکه بالاخره کدام دولت قادر به اجرای این سیاست خواهد بود؟

عکس: صمت

بررسی صمت از عملکرد برنامه ششم توسعه
توسعه از برنامه عقب است

دهه ۹۰ از نظر اقتصادی یک دوره پر از شکست و ناکامی است. از سال ۹۰ تا ۹۸ اقتصاد ایران ۵ سال به شکل نامتوالی رشد منفی را تجربه کرد. این در حالی است که بالاترین نرخ رشد اقتصادی پس از انقلاب هم در میانه این دهه با نرخ ۱۲.۸ درصد به ثبت رسید. از سوی دیگر، در همین مدت ۵ سال نرخ تورم بیش از ۲۰ درصد و ۴ سال شاخص افزایش قیمت‌ها بیش از ۳۰ درصد بود. به این ترتیب، مجموع رشد اقتصادی دهه ۹۰ تا سال ۹۸ به رقم نازل ۱.۹ درصد می‌رسد که به معنای آن است که در طول این دهه اقتصاد کشور رشد سالانه ۰.۲ درصدی داشته است. میانگین رشد اقتصادی سالانه در دهه ۹۰ کمتر از رقم ناچیز ۰.۲ درصدی هم خواهد شد. همچنین از سال ۹۰ تا ۹۸ مجموع نرخ تورم به ۲۰۵.۲ درصد رسیده یعنی میانگین سالانه نرخ تورم تا سال ۹۸ حدود ۲۲.۸ درصد بوده است. براساس آمار نرخ تورم سال گذشته به ۳۵ درصد رسید. به این ترتیب، نرخ تورم این دهه برای میانگین سالانه تا ۲۴ درصد بالا رفت. از این رو، از نظر نرخ تورم دهه ۹۰ شرایطی مشابه با دهه ۷۰ را دارد که بالاترین نرخ تورم جمهوری اسلامی در آن تجربه شد. اما از نظر شاخص تولید ناخالص داخلی دهه ۹۰ همه رکوردها را شکست به گونه‌ای که برخی از کارشناسان این دهه را دهه از دست رفته اقتصاد کشور می‌دانند.

در طول این دهه هم ۲ برنامه توسعه ۵ ساله به اجرا درآمد که با ناکامی کامل در رسیدن به اهداف خود مواجه شد. برنامه ششم و پنجم هرکدام برای رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی کشور هدف‌گذاری کردند اما در عمل نرخ رشد اقتصادی در طول دوره برنامه ششم به زحمت به یک درصد می‌رسد و در طول برنامه پنجم نیز به نرخ منفی ۰.۷۸ درصد رسید. همچنین نرخ تورم به جای روند کاهنده افزایش داشت و در طول اجرای هر ۲ برنامه نرخ میانگین آن بیش از ۲۲ درصد بود. به این ترتیب برنامه پنجم و ششم توسعه در هدف‌گذاری‌های خود شکست سختی خوردند.

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

بسیاری معتقدند در طول سال‌های اجرای این ۲ برنامه اقتصاد کشور زیر فشار تحریم‌ها قرار داشتند اما انتظار می‌رفت برنامه توسعه با توجه به شرایط روز کشور نوشته شوند. به این ترتیب، ۲برنامه اقتصادی اجرا شده، در دهه شکست‌های اقتصادی چیزی جز باخت نصیب‌شان نشد. این در حالی است که اکنون در سال آخر برنامه ششم توسعه قرار داریم اما تحرک خاصی برای نوشتن برنامه هفتم دیده نمی‌شود. بیش از همه به نظر می‌رسد دولت فعلی تمایل دارد در فرصت باقی‌مانده به مسائل دیگری مانند تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۰ بپردازد تا نوشتن برنامه برای دولتی دیگر. تجربه اجرای برنامه چهارم توسعه نشان داده گاهی کشمکش‌های سیاسی بیش از چیزی است که دولت‌ها حاضر باشند به برنامه‌ریزی یکدیگر اعتماد کنند. برنامه چهارم به دست کارشناسان دولت اصلاحات تنظیم شد اما سال اول اجرای آن ۱۳۸۴ بود که دولت خاتمی به پایان خود می‌رسید. از این رو، وظیفه اجرایی کردن این لایحه بر دوش محمود احمدی‌نژاد افتاد اما او نیز در نهایت حاضر به همکاری نشد و به طور رسمی اعلام کرد برنامه چهارم را اجرا نخواهد کرد. البته احمدی‌نژاد بعدتر برنامه پنجم توسعه را به مجلس ارسال کرد که با هر دشواری در نهایت به تصویب رسید. اما دستاوردهای برنامه چهارم به مراتب بیش از برنامه پنجمی بود که یکی از بدترین و شکست‌خورده‌ترین برنامه‌های اجراشده در سال‌های پس از انقلاب اسلامی ایران بوده است.

> نگرش آرزوخواهانه سبب می‌شود در هر برنامه توسعه ۵ ساله نرخ رشد مورد نظر ۸ درصد تعیین شود اما منابعی که برای دستیابی به این نرخ رشد مورد نیاز است را مشخص نمی‌کند

دهه ۹۰ وضعیت ناامیدکننده‌ای را رقم زد

در همین زمینه محمدتقی فیاضی، کارشناس و تحلیلگر اقتصادی به صمت گفت: وقتی برنامه‌های مختلف توسعه اقتصادی ۵ ساله کشور را بررسی می‌کنیم و همزمان واقعیت‌های اقتصادی آن را مورد توجه قرار می‌دهیم، تا حدود زیادی استقلال میان این دو وجود دارد. با این حال، بررسی دو برنامه اخیر اجراشده در کشور نشان می‌دهد واقعیات اقتصادی کشور چیزی مجزا و مستقل‌تر از برنامه‌های توسعه هستند. البته در این شکی نیست که هم اقتصاد کشور و هم برنامه‌های توسعه در این دهه عملکرد ناموفق و ناامیدکننده‌ای داشته‌اند. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: مشکل کشور ما در برنامه‌نویسی این است که هنگام نوشتن آن برنامه‌ریزان واقعیات را کنار می‌گذارند و به بیان آمال و آرزوهای خود می‌پردازند. این امر سبب می‌شود برنامه‌های توسعه اجرا شده در ایران از نظر اولویت‌بندی واضح و شفاف نباشند، همچنین براساس اطلاعات مخدوش و غیرواقعی گاهی نوشته می‌شوند و به همین دلیل بسیاری از بخش‌های برنامه‌ها منطبق با هیچ نیاز کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت کشور نیست. از طرف دیگر، این نگرش آرزوخواهانه سبب می‌شود در هر برنامه توسعه ۵ ساله نرخ رشد مورد نظر ۸ درصد تعیین می‌شود اما منابعی که برای دستیابی به این نرخ رشد مورد نیاز است را مشخص نمی‌کند. یا اگر منابعی هم برای این میزان رشد، که رشدی بالاست و درنتیجه منابع چشمگیری هم می‌طلبد، این منابع قابل وصول نیست و به همین دلیل در مرحله سرمایه‌گذاری امکانات اولیه برای رشد اقتصادی مورد نظر فراهم نمی‌شود. فیاضی تصریح کرد: برای مثال، چه در برنامه پنجم، چه در برنامه ششم توسعه بر جذب منابع از طریق سرمایه‌گذاری خارجی تاکید شده و براساس آن منابعی را مفروض گرفته است. حال پرسش این است که سرمایه‌گذاری خارجی کجاست؟ منطقی است وقتی کشور با دیوار تحریم‌ها مواجه می‌شود امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی هم به حداقل می‌رسد. به این ترتیب سرمایه‌گذاری خارجی دچار دشواری شد. این در حالی است که حتی اگر تحریم‌ها هم نبودند با توجه به مشکلات ساختاری اقتصاد کشور، موانع محیط کسب‌وکار و نرخ بالا تورم، سرمایه‌گذاران کمی تمایل به سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران پیدا می‌کنند. او تاکید کرد: این در حالی است که در بخش مالی یا بودجه هم وضعیت کشور چندان مناسب نیست. کسری بودجه دولت رو به افزایش است و حتی منابع کافی برای جبران این کسری بودجه وجود ندارد. به همین دلیل تورم ناشی از افزایش کسری بودجه در کشور می‌تواند بیشتر شود که این مسئله به شتاب افزایشی قیمت‌ها خواهد افزود. به این ترتیب حتی شرایط اقتصاد ایران به شکل مجرد نیز امکان کافی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی یا حتی سرمایه‌گذاری داخلی در بخش‌های مولد را هم ندارد. این مدرس دانشگاه افزود: به این ترتیب در برنامه‌های توسعه‌ای ۵ ساله کشور به جای آنکه اولویت‌های واقعی با توجه به منابع واقعی و ممکن سنجیده و ارزیابی شوند، همه مشکلات در آن مطرح می‌شوند و همین بر سردرگمی هنگام اجرای برنامه هم می‌افزاید. نمی‌توان ۱۰۰ اولویت برای مشکلات کشور تعیین کرد و آنها را در برنامه توسعه نوشت و انتظار داشت پس از گذشت تنها ۵ سال این برنامه محقق و مشکلات هم برطرف شود. به همین دلیل در بیشتر کشورهای جهان در برنامه‌های توسعه چند شاخص هدف‌گذاری می‌شوند و برای رسیدن به تغییرات در آنها برنامه‌ریزی می‌شد. اولویت‌های یک برنامه هم براساس دستیابی به این اهداف تصویب می‌شوند. متاسفانه این روش در برنامه‌ریزی ایران همواره غایب بوده اما در دو برنامه اخیری که در کشور اجرا شده این وضعیت اسفناک‌تر هم شده است؛ به این معنا که تعداد انبوهی از مشکلات مطرح شدند و برای رفع آنها بحث شده اما هیچ‌کدام در عمل پیگیری نداشته و رها شده‌اند. به این ترتیب، به نظر می‌رسد برنامه‌های توسعه ۵ ساله در کشور ما برنامه‌هایی کاملا ناموفق بودند که در دستیابی به حداقل اهداف خود ناکام مانده‌اند.

نظام برنامه‌ریزی کنار گذاشته نشود

از سوی دیگر، علی قنبری، کارشناس اقتصادی و عضو هیات‌علمی دانشگاه تربیت مدرس، درباره بحران‌های فراگیر اقتصاد کشور در دهه ۹۰ و در طول اجرای برنامه‌های پنجم و ششم توسعه گفت: در دهه ۹۰ مشکلات بسیاری برای اقتصاد کشور به وجود آمد که کار را برای پیشروی اقتصادی ایران دشوارتر از هر زمان دیگری کرد. از جمله تحریم‌های شدیدی در بیشتر این دهه علیه اقتصاد کشور تنظیم شده بود. همچنین مشکلات مقطعی چون کرونا در کنار عملکرد نادرست مسئولان دست به دست یکدیگر داد تا برنامه‌های توسعه کشور مورد بی‌توجهی قرار بگیرند و اهداف نامحقق شوند.

کارشناس اقتصادی و عضو هیات‌علمی دانشگاه تربیت مدرس تصریح کرد: نبود منابع کافی و پایدار برای برنامه‌ریزی در کنار نبود اراده کافی در مسئولان که حرکت‌های خود را در غالب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالانه تعریف کنند سبب شده تا همه برنامه‌های اجرا شده در کشور میزان زیادی ناموفق باشد و این رویه در دهه ۹۰ هم ادامه پیدا کرد اما با توجه به موانع جدی که در این برهه علیه اقتصاد کشور ایجاد شد، اثرات ناکارآمدی بیش از پیش خود را در شاخص‌ها نشان دادند.

قنبری درباره دلایل آماده نکردن برنامه هفتم توسعه گفت: به دلیل شکست‌های پی‌درپی برنامه‌های توسعه‌ای اخیر نوعی بی‌انگیزگی برای تنظیم برنامه هفتم کشور مشاهده می‌شود؛ یعنی انگیزه مسئولان برای اینکه اقدام به تنظیم برنامه‌های ۵ ساله کنند کم شده است. بنابراین، من فکر می‌کنم دولت‌ها در پدیدآمدن این وضعیت نقش چشمگیری داشتند. در کنار قوه مجریه نهادهای نظارتی دیگر از جمله مجلس نیز نقش داشتند. این امر سبب شده تا ۲ برنامه کشور کاملا شکست‌خورده باشند و از سوی دیگر هم انگیزه برای تنظیم برنامه بعدی وجود نداشته باشد.

معاون اسبق وزیر جهاد کشاورزی درباره پیامدهای کنار گذاشتن برنامه‌ریزی در اقتصاد کشور، خاطرنشان کرد: مسئولان وقتی مشاهده می‌کنند که برنامه‌ها در دستیابی به اهداف خود با شکست روبه‌رو می‌شوند، دیگر اراده کافی برای حرکت در غالب یک برنامه توسعه‌ای را هم ندارند. به همین دلیل به این نتیجه رسیده‌اند که بهتر و بی‌دردسرتر خواهد بود اگر برنامه ۵ ساله دیگر نوشته نشود و مدیریت به این شکل کنار گذاشته شود. او افزود: با این حال، نبود یک برنامه توسعه در کشور سبب می‌شود رشد کشور به جای حالت پایدار به شکل زیگزاگی و سینوسی دربیاید. درنتیجه، حتی اگر در مقاطعی رشد شکل بگیرد، توسعه رخ نخواهد داد. همچنین نمی‌توان به‌خوبی منابع را هدفمند کرد و به بخش‌های مختلف تخصیص داد. این امر سبب می‌شود دائم کشور از مسیر توسعه دور و دورتر شود. وی ادامه داد: به این ترتیب با وجود اینکه ایران یکی از ثروتمندترین و غنی‌ترین کشورهای جهان است با توسعه و پیشرفت فاصله معناداری دارد. این در حالی است که نرخ رشد نیروی انسانی در کشور در کنار منابع فراوان زیرزمینی بسترهای لازم برای صنعتی شدن و مولد شدن هرچه بیشتر کشور را فراهم آورده و تنها کافی است با نگاهی درست و از مسیر اصولی به سمت توسعه و پیشرفت حرکت کرد. متاسفانه اگر برنامه‌ریزی اقتصادی در کشور کنار گذاشته شود از مزیت‌های موجود استفاده نخواهد شد و کل کشور دچار زیان و ضرر می‌شود. به این ترتیب، باید از مسئولان خواست از چنین نگرشی هرچه بیشتر فاصله بگیرند. این کارشناس اقتصادی گفت: همان‌طور که مشاهده می‌شود در سال‌های اخیر از میزان درآمدهای واقعی مردم کاسته و مشکلات معیشتی در کشور بیشتر شده است. همچنین به جای آنکه در شاخص‌های اصلی اقتصاد مانند رشد، بیکاری و تورم با بهبود شرایط مواجه شویم، با روند فزاینده مشکلات و شاخص‌های ناامیدکننده روبه‌رو می‌شویم. همین‌طور درآمد سرانه در کشور کاهش یافته و همچنین ضریب جینی و فاصله طبقاتی در کشور هم رو به افزایش است.

او تصریح کرد: با توجه به این شرایط و با پذیرش این واقعیت که حال اقتصاد کشور خوب نیست و وضعیت رفاه اجتماعی در کشور نه رو به بهبود، که به سمت دشواری‌های بیشتر حرکت می‌کند، ننوشتن برنامه ۵ ساله این مشکلات را تشدید خواهد کرد و راه‌ها را برای موفقیت کمتر می‌کند. از این رو، هیچ توجیحی برای کنار گذاشتن نظام برنامه‌ریزی در کشور قابل قبول نیست.

سخن پایانی

چند ماه بیشتر به پایان زمان درنظرگرفته شده برای برنامه ششم توسعه باقی نمانده و هنوز خبری از تدوین برنامه هفتم توسعه نیست. این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان، در طول سال‌های دهه ۹۰ که ۲ برنامه پنجم و ششم توسعه در جریان بودند از نظر شاخص‌های اقتصادی با موفقیت‌های چشمگیری روبه‌رو نبوده‌ایم. همچنین اقتصاد دچار مشکلات فراوان شده و وضعیت ناخوشایندی در برخی بخش‌ها ایجاد شده است. آمار نشان می‌دهد نه در کنترل تورم، نه در رشد اقتصادی، نه در میزان اشتغالزایی و دیگر شاخص‌ها اقتصاد کشور شرایط خوبی نداشته و حرکت رو به جلویی در پیش نبوده است. حال باید منتظر برنامه هفتم بود که ابتدا باید کاستی‌های گذشته را جبران کند.

افزایش ۱۵ تا ۲۵ درصدی نرخ محصولات سلولزی و بهداشتی

شوینده و دستمال کاغذی گران شد

در روزهای ابتدایی مرزگشایی کرونا در ایران گفتن از ماسک، دستکش، ژل ضدعفونی‌کننده در صدر خبرها قرار گرفت تا برگه‌های سفید پشت دَر داروخانه‌ها با مضمون «ماسک و ژل نداریم، سوال نفرمایید» جا خوش کنند. کیمیا شدن ژل‌های ضدعفونی‌کننده به تجویز ترکیب آب و وایتکس ختم شد تا قفسه‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای و سوپرمارکت‌ها پُر و خالی از موادشوینده شوند. گویی کرونا آماده بود تا صنعت مواد بهداشتی و شوینده را در صدر بنشاند. هرچند تولیدکنندگان حوزه مواد شوینده و سلولزی با حمایت دولت سنگ تمام گذاشتند و خیلی زود بحران تولید در این بخش حل شد. حالا موضوع افزایش نرخ محصولات سلولزی با تصویب افزایش نرخ دستمال کاغذی در حالی صدرنشین خبرها شده که اقزایش نرخ مواد شوینده نیز رسما اعلام شد.

عکس: آیدا فریدی

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

افزایش نرخ محصولات سلولزی

عضو هیات مدیره انجمن صنایع سلولزی بهداشتی از افزایش ۱۵ درصدی نرخ دستمال کاغذی و سایر محصولات سلولزی نسبت به پایان سال قبل خبر داد، اما گفت: بخاطر رکود حاکم بر بازار قیمت‌های جدید هنوز اعمال نشده است. هاشمعلی حسنی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه مجوز افزایش ۱۵ درصدی نرخ محصولات سلولزی صادر شده که در شرف اجرایی شدن است، در توضیح دلایل این افزایش نرخ به رشد ۳۹ درصدی حقوق و دستمزد اشاره کرد و گفت: از طرف دیگر خمیر کاغذ یک کالای کاملا وارداتی است که ۷۰ درصد این محصول نیز در دست امریکاست که زیرساخت‌های تولید آن را دارد و بقیه در اروپا، اندونزی و کشورهای دیگر تولید می‌شود. به گفته عضو هیات مدیره انجمن صنایع سلولزی بهداشتی ایران، افزایش نرخ ارز تاثیر مستقیم بر نرخ محصولات سلولزی دارد. از طرف دیگر بعد از شیوع ویروس کرونا برای مدتی خمیر کاغذ کمیاب شده است که در نتیجه آن فیلم‌هایی از نایاب شدن محصولات سلولزی در کشورهای خارجی منتشر شد. در پی این مشکلات خمیر کاغذ به‌دست تولیدکنندگان ایرانی هم گران رسید. وی با بیان اینکه در سال ۱۴۰۰ خیلی از کالاها بیش از دو بار گران شدند، تصریح کرد: تنها کالایی که یک بار گران شد محصولات سلولزی است. همچنین کمترین افزایش نرخ مربوط به دستمال کاغذی و محصولات سلولزی بوده است و سایر کالاها بیش از ۱۵ درصد گران شده‌اند.

اجرای مصوبه افزایش نرخ شوینده‌ها

نیمه خرداد هم خبرها از افزایش ۲۵ درصدی نرخ شوینده‌ها حکایت داشتند که به گفته برخی مسئولان اجرایی نشده بود. بر اساس نامه انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران به شرکت‌های تولیدی، قرار بود نرخ مایع دستشویی، مایع ظرفشویی، پودر و مایعات لباسشویی، صابون و خمیردندان ۲۵ درصد و مابقی محصولات ۲۰ درصد افزایش دهند که باز هم رکود بازار و کسادی ناشی از کرونا مانع از اجرای مصوبه شده بود. آبان‌ماه سال گذشته نیز نرخ خمیر دندان، صابون، مایع دستشویی، مایع ظرفشویی و شیشه پاک‌کن ۴۰ درصد و باقی اقلام بهداشتی ۳۰ درصد افزایش پیدا کرد. حالا خبرهای منتشر شده روی خروجی خبرگزاری‌ها و مشاهدات میدانی از اجرایی شدن نامه یک ماه پیش حکایت دارد. حجت الله فیروزی، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز با اشاره به افزایش نرخ این محصولات در بازار درباره دلایل گرانی مواد شوینده اظهارکرد: بخشی از این موضوع به سیاست‌های دولت بر می‌گردد زیرا دولت باید سیاست هایی اتخاذ کند که ضمن رعایت حقوق تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان نیز دچار مشکل نشوند. البته بدیهی است که اگر تولید برای تولیدکنندگان مقرون به صرفه نباشد نمی‌توانند به روند تولید مواد شوینده ادامه دهند.

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس با تأکید بر ضرورت حمایت دولت از تولیدکنندگان، گفت: مجلس در بخش مربوط به تولید در بودجه امسال، اقدام به کاهش مالیات کرد و دولت هم می‌تواند در کنار این اقدام، مشوق‌ها و حمایت هایی را اعمال کند. فیروزی با اشاره به افزایش حقوق و دستمزد کارگران، افزود: این مسئله تولیدکنندگان را با مشکل مواجه می‌کند زیرا این موضوع عاملی مهمی در افزایش هزینه‌ها است. همچنین افزایش هزینه‌های حامل‌های انرژی در کنار رشد نرخ مواد اولیه عواملی در افزایش هزینه تولیدکنندگان مواد شوینده محسوب می‌شوند.

> نیمه خرداد هم خبرها از افزایش ۲۵ درصدی نرخ شوینده‌ها حکایت داشتند که به گفته برخی مسئولان اجرایی نشده بود

جزییات افزایش نرخ ۲۰ تا ۲۵درصدی مواد شوینده

رئیس انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران اظهارکرد: پودر رختشویی، مایع ظرفشویی، خمیردندان و مایع لباسشویی اقلامی هستند که افزایش نرخ آنها ۲۵ درصدی خواهد بود. این افزایش نرخ اعمال شده و تا زمانی که نرخ مواد اولیه دوباره تفاوت فاحش پیدا نکند معتبر است.

بختیار علم‌بیگی در مورد افزایش نرخ مواد شوینده اظهار کرد: افزایش نرخ در خردادماه صورت نگرفت. در آن زمان شایع بود که افزایش نرخ از ۲۵ تا ۶۵ درصد اعلام شده بود که با آن موافقت نکردیم. اخیرا ۵ قلم کالا به میزان ۲۵ درصد و مابقی شوینده‌های آرایشی و بهداشتی ۲۰ درصد افزایش نرخ دارند. وی افزود: پودر رختشویی، مایع ظرفشویی، خمیردندان و مایع لباسشویی اقلامی هستند که افزایش نرخ آنها ۲۵ درصدی خواهد بود و تغییرات نرخ مابقی ۲۰ درصدی خواهد بود. این افزایش نرخ اعمال شده و تا زمانی که نرخ مواد اولیه دوباره تفاوت فاحش پیدا نکند معتبر است. رئیس انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران در پاسخ به درصد اعلامی افزایش نرخ مواد شوینده در رسانه‌ها گفت: افزایش ۲۷ درصدی در مواد شوینده رخ نداده است. اگر بیش از میزان اعلامی گرانتر فروخته شود، به سازمان حمایت معرفی می‌کنیم. وی خاطرنشان کرد: طبیعتا تقاضا در این مدت کمتر شده و مردم سعی می‌کنند خرید خود را کمتر کنند اما میزان آن هنوز محاسبه نشده است. صادرات مواد شوینده هم به منوال قبلی به کشورهای حوزه خلیج‌فارس، ازبکستان، ارمنستان و غیره انجام می‌شود. علم‌بیگی در واکنش به خبر واردات خمیردندان‌های لوکس گفت: خمیردندان‌های میلیونی در بازار موجود نیستند، اگر هم باشند عجیب است که ارز به آنها تخصیص داده شود، بنابراین تقلبی یا قاچاق است. کسانی که تولید غیرحرفه‌ای دارند این موارد را شایعه می‌کنند تا اگر ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار تومان هم خواستند بفروشند آن را توجیه کنند. وی ادامه داد: غیر ممکن است که یک خمیردندان قیمت‌های میلیونی را داشته باشند. خمیردندان‌های ایرانی در بازار ایران بعد از افزایش نرخ با حدود ۱۶۲۵۰ تومان و ۱۸۸۳۰ تومان و همچنین خمیردندان‌های خارجی که در ایران تولید می‌شوند با قیمت‌های ۲۴۴۰۰ تومان و ۲۵۹۰۰ تومان فروخته می‌شود یک مدل ذغالی نیز در بازار موجود بود که نرخ آن ۶۷۰۰۰ تومان بود و از آن استقبال نشد.

گشتی در بازار

سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های محصولات بهداشتی و شوینده بعد از عید و در خریدهای جدید با قیمت‌های متفاوتی برای همه محصولات و به‌ویژه سلولزی‌ها مواجه شده‌اند. به‌گفته فروشنده‌ها از چندهفته قبل موج جدید تغییر نرخ محصولات سلولزی آغاز شده و شرکت‌های تولیدی بعد از حذف تخفیفات و اشانتیون‌هایی که معمولا برای خریدهای کلی مغازه‌ها به آنها می‌دهند، قیمت‌ها را نیز افزایش داده‌اند یا در صدد تغییر نرخ هستند. این تغییر نرخ برای یکی از پرکاربردترین محصولات سلولزی یعنی دستمال‌های رولی توالت ۲۵درصد بوده و به‌عنوان مثال، بسته‌های ۴تایی دستمال توالت برند پاپیا که قبل از عید ۲۶هزار تومان فروخته می‌شد الان ۳۲هزار تومان به فروش می‌رسد. در دستمال کاغذی و به تبع آن دستمال توالت، ضخامت و تعداد لایه‌ها در نرخ محصول تعیین‌کننده است اما برخی از برندها به‌طور کلی نرخ بالاتری از دیگر همتایان خود دارند. مشاهدات نشان می‌دهد سافتلن گران‌ترین محصولات حوزه دستمال‌های یکبارمصرف را در بازار دارد. به‌طور کلی اما در این محصول تنوع نرخ نیز زیاد است و بسته‌های ۱۲عددی دستمال توالت از برندهای مختلف بین ۶۰تا ۹۰هزار تومان نرخ دارند. معروف‌ترین برندهای موجود در بازار دستمال کاغذی، که در زمینه تولید دیگر دستمال‌های اختصاصی نیز فعالند، چشمک، سافتلن، پاپیا، دافی، تنو، بی‌تا و شکوه هستند که به نسبت‌های مختلف سهم بازار این کالا را در اختیار دارند. افزایش نرخ محصولات سلولزی از سال گذشته با افزایش نرخ ارز و گران شدن مواداولیه اغلب وارداتی این صنعت، شتاب بیشتری گرفت و هنوز هم ادامه دارد. درحال‌حاضر در سامانه ۱۲۴ نرخ هر بسته دستمال کاغذی ۲۰۰ برگ معمولی حدود ۸۲۵۰ تومان و هر بسته دستمال کاغذی ۳۰۰ برگ معمولی حدود ۱۲ هزار و ۶۰۰ تومان است؛ بنابراین با افزایش ۱۵ درصدی، نرخ هر بسته دستمال کاغذی ۲۰۰ برگ و ۳۰۰ برگ به حدود ۸۵۰۰ و ۱۴ هزار و ۵۰۰ تومان می‌رسد.

سخن پایانی

بااین همه روند افزایش نرخ شوینده‌ها در حالی در بازار و از سوی تولیدکنندگان انجام شده که تولیدکنندگان مدعی هستند افزایش قیمتی را در محصولات خود اعمال نکرده‌اند.

۱.۳ میلیون تن کالا روی آب

با وجود تمامی مصوبات و دستورالعمل‌ها برای تسریع ترخیص کالاهای اساسی، همچنان روند رو به رشد دپوی کالا در گمرک و بنادر ادامه دارد؛ به طوری که در حال حاضر حداقل ۱.۳ میلیون تن کالای اساسی در شناورها روی آب مانده و حتی امکان تخلیه ندارد؛ جریانی که عمدتا از عدم تامین ارز نشات می‌گیرد آن هم در شرایطی که اتفاقات عجیبی در چرخه ارز واردات در حال رخ دادن است. به گزارش ایسنا، حداقل سه سالی می‌شود که حوزه تجارت، در فواصل کوتاه شاهد برگزاری جلسات و صدور مصوباتی جهت تسهیل ترخیص کالا است که اغلب به تأیید و دستور مستقیم رئیس جمهوری می‌رسد و گرچه در مواردی موجب تسهیل ترخیص کالاهای اساسی از گمرک و بنادر شده ولی همچنان اظهارات مسئولان مربوطه به ویژه در گمرک و همچنین آمار رسمی بنادر نشان دهنده چالش‌های بسیاری است.

▣ تداوم روند دپوی کالا

آخرین گزارش از وضعیت کالاهای اساسی موجود در گمرک و بنادر طی ماه جاری نشان داده بود که بیش از ۶.۸ میلیون تن کالای اساسی شامل موجودی و یا آنچه که در شناورها به بنادر رسیده و در حال تخلیه و یا منتظر در لنگرگاه هستند، وجود دارد و این در شرایطی است که با مصوباتی که در همین فاصله صادر شده، میزان دپو کالاهای اساسی از حدود ۵.۲ میلیون تن در اردیبهشت ماه امسال تا کنون روند افزایشی طی کرده است. اما آنچه که در رابطه با دلایل اصلی این افزایش دپو کالاهای اساسی وجود دارد در اهم آن تأمین ارز قرار گرفته است و بارها این موضوع محل اختلاف دستگاه‌های ذیربط در امر تجارت از جمله گمرک، بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده است. طبق تازه‌ترین اعلام اروتقی -معاون فنی گمرک ایران- در حال حاضر از مجموع کالاهایی که به بنادر رسیده حداقل ۱.۳ میلیون تن آن در شناورها باقی مانده و امکان تخلیه هم حتی ندارد، دلیل به این برمی گردد که تأمین ارز صورت نگرفته و اسناد خرید به‌دست خریدار نرسیده تا بتواند کالای خود را تخلیه کند. این در حالی است که مجموع این کالاهای اساسی تماما با ارز ۴۲۰۰ تومان باید تأمین ارز شود و بعد از آن با ورود ارز به حساب فروشنده، اسناد خرید به‌دست صاحب کالا برسد تا بتواند آن را به گمرک اظهار کند.

▣ مشکل ترخیص درصدی

اما از سوی دیگر برخی واردکنندگان با اعتبار خود کالا را خریداری کرده و اسناد مالکیت هم در اختیار دارند و کالا به بنادر رسیده و در شرایطی که می‌توانند به صورت درصدی کالا را ترخیص و بعدا تأمین ارز از سوی بانک انجام شود این اعتماد را به سیستم دولتی ندارند که بیایند کالای خود را از گمرک ترخیص و با نرخ مصوب در بازار بفروشند ولی در آینده با عدم تأمین ارز از سوی دولت مواجه شوند. این موضوع البته فقط خاص بخش‌های خصوصی نیست و آن طور که معاون فنی گمرک می گوید حتی شرکت‌های دولتی هم در ترخیص با این بی‌اعتمادی مواجه هستند به خصوص در شرایط فعلی که دولت در آستانه تغییر قرار داشته و برنامه پیش رو در این رابطه مشخص نیست.

▣ تأمین ارز واردات

اما این بخش از جریان تأمین ارز را کنار بگذاریم موضوع دیگر به اتفاق عجیبی در زمینه تأمین ارز واردات رخ می‌دهد، بر می گردد. از سال ۱۳۹۷ بود که با تغییر سیاست‌های دولت برای تأمین ارز واردات، ارز ۴۲۰۰ تومان تعیین شد و در ادامه با محدود شدن ارز ترجیحی به چند قلم کالای اساسی، سامانه نیما راه‌اندازی تا تمامی تأمین ارز در این سامانه بین واردکننده و صادرکننده با نظارت بانک مرکزی صورت بگیرد. اعلام معاون فنی گمرک از این حکایت دارد که در برخی موارد وقتی واردکننده کالای خود را خریداری می کند اغلب نسبت به تأمین ارز آن و پرداخت به فروشنده از کانال صرافی اقدام کرده و ارز را به حساب آن جهت دریافت کالا واریز می کند. اما ماجرا اینجاست که بانک مرکزی این تأمین ارز را قبول ندارد و واردکننده را مجبور می کند که در صف نیما برای تخصیص و تأمین ارز قرار بگیرد. در این حالت در کنار زمانی که صرف تأمین ارز در سامانه نیما می‌شود، دوباره ارز نیمایی به حساب فروشنده واریز می‌شود، به عبارتی دو بار ارز به حساب فروشنده می‌رود؛ یک بار از سوی واردکننده و بار دیگر از سوی بانک عامل. این دوباره کاری در حالی رخ می‌دهد که به گفته اروتقی، از سویی موجب تضییع حق یک نفر دیگر که می‌تواند در سامانه نیما تأمین ارز کند می‌شود و یا بر تامین ارز اثر بگذارد و از سویی دیگر روی خوشی مقابل فروشندگان خارجی ندارد. در این شرایط خریدار مجبور است از ارزی که پیش تر به حساب فروشنده واریز کرده بود برای خریدهای بعدی استفاده کند.

▣ سخن پایانی

در مجموع آنچه که در چرخه واردات به ویژه در حوزه ارز در چند سال اخیر اتفاق افتاده بارها مورد نقد واردکنندگان و سایر تجار بوده است و حتی با وجود دستورات صریح رئیس‌جمهوری برای تأمین ارز و ورود کالای اساسی، اعلام گمرک از این حکایت دارد که همچنان یکی از معضلات پیش رو ترخیص کالا، تأمین ارز و صدور کد رهگیری بانک برای ترخیص ۹۰ درصدی است که بانک مرکزی چندان با آن همراهی نمی‌کند.

چهره

ضرورت تغییر مدل حکمرانی صنعتی

سعید زرندی - معاون طرح و برنامه وزارت صنعت،معدن و تجارت: «طرح»در حقیقت فاصله زمانی بین صدور جواز تاسیس تا صدور پروانه بهره‌برداری است. بنابراین تعریف در کشور حدود ۷۶ هزار و ۸۳۵ طرح نیمه‌تمام احصاء شده است که از نظر پیشرفت فیزیکی در مراحل مختلف هستند بطوریکه تعداد طرح‌های با پیشرفت فیزیکی بین ۸۰ تا ۹۹ حدود سه هزار و ۳۶۰ طرح، طرح‌های با پیشرفت فیزیکی ۶۰ تا ۸۰ درصد حدود ۹ هزار و ۱۹۵ است. براساس آمار تعداد طرح‌های با پیشرفت فیزیکی ۴۰ درصد ۳ هزار و ۱۱۰ واحد و طرح‌های بالای ۲۰ درصد پیشرفت فیزیکی ۲ هزار و ۹۲۰ واحد بوده و با بیان اینکه احتمال تکمیل واحدهای با پیشرفت بالای ۸۰ درصد و در مواردی بالای ۶۰ درصد، در همان سال وجود دارد. در برخی موارد این فرایند طرح‌های نیمه تمام در کشور به معنای سرزنده بودن اقتصاد و سرمایه گذاری و اشتغالزایی جدید است و طرح نیمه‌تمام لزوما به معنای عقب ماندن طرح نیست. همچنین در بررسی که بر روی طرح‌های با پیشرفت فیزیکی بالای ۴۰ درصد انجام شده است، حدود ۴ هزار طرح در بازه زمانی یک‌ساله، اعلام پیشرفت نداشتند که با مذاکرات صورت گرفته دلایل مختلف برای عدم فعالیت از جمله نداشتن سرمایه، اعلام شده است. موانع مهم برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام نظرسنجی از ۳ هزار و ۸۵۰ طرح با پیشرفت بالای ۸۰ درصد نشان داد عمده دلایل عدم تکمیل طرح‌ها به موضوعات مالی (با سهم ۵۰ درصد) بازمی‌گردد. سهم مواضع مدیریتی حدود ۴۰ درصد و ۴۰ درصد نیز مربوط به موضوعات زیرساختی (زمین، محیط زیست، آب، برق، گاز و...) و بخشی نیز مربوط به تامین مواد اولیه است. بر همین اساس تشکیل دفتر تامین منابع مالی در وزارتخانه و تعریف و اجرای طرح تام که در آن با استفاده از ظرفیت و منابع شرکت‌های بزرگ در بانک‌ها، به شرکت‌های کوچک تسهیلات پرداخت می‌شود در دستور کار قرار گرفت. براساس آمار ۷۵ درصد تسهیلات پرداختی بانک‌ها در سال گذشته را مربوط به سرمایه در گردش است. بنابراین یکی دیگر از اقدامات وزارت صنعت،معدن و تجارت برای تامین و تعریف منابع جدید حوزه تولید، بویژه برای واحدهای کوچک و طرح‌های کمتر از ۱۰ میلیارد تومان، اجرای طرح تامین مالی جمعی بود. اقدام دیگر وزارت صنعت،معدن و تجارت تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری در سامانه بهین‌یاب بود که به موجب آن، با معرفی واحدهای راکد و محصولات منتخب به سرمایه‌گذاران، هزینه و زمان اجرای طرح‌ها کاهش پیدا کرد. در این راستا، حدود ۱۳ هزار و ۲۰۰ واحد راکد، ۲۱۲ محصول با بیشترین واردات و ۶۰۲ طرح نیمه‌تمام برای سرمایه گذاری از طریق این سامانه معرفی شده و اولویت‌ها (براساس بند الف ماده ۴۶ قانون برنامه ششم) در هیئت دولت مصوب شد که بر اساس آن مسیر حرکت صنعتی کشور برای ۵ سال آینده مشخص می‌شود. با این همه باید بر ضرورت تغییر نگاه به سرمایه‌گذاری تاکید داشت. همچنین ۹۷ درصد طرح‌های نیمه تمام مربوط به بخش خصوصی بوده و این بخش متولی بخش بزرگی از طرح‌های دولتی خارج از وزارت صنعت،معدن و تجارت است. در این روند با برنامه ریزی‌های صورت گرفته هزار و ۵۵۷ واحد تعطیل احیا و طرح تولید بدون کارخانه اجرایی شد. مدت زمان صدور مجوز به ۳.۲ تا پنج روز کاهش یافت و این اقدامات در حالی اجرایی شده که تغییر مدل حکمرانی صنعتی در کشور همچنان از ضرورت‌هاست. تحقق بخشی از این فرایند خارج از حیطه اختیارات وزارت صنعت،معدن و تجارت بوده و با توجه به اینکه حدود ۲۲ دستگاه مختلف در تولید مداخله دارند این وزارت تلاش دارد تا با تغییر روند نظارت پیش از شروع کار به نظارت پس از آغاز کار، بتواند مشکلات را رفع کند. به این معنی که سازمان و دستگاه مربوطه پیش از شروع کار از تولیدکننده تعهد لازم را گرفته و در صورت عدم تعهد، جریمه اعمال کند. در این شرایط تاکید بر ایجاد نگاه جدید در ساختار و تعاریف در روابط بین دستگاه‌های مرتبط با تولید و انتقال وظایف دستگاه‌ها به یکدیگر یکی دیگر از پیشنهادات زرندی برای تسهیل و تسریع صدور جواز در حوزه تولید بود.

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در
پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
www.Gostaresh.news

آگهی تغییرات شرکت مبتکر تجارت نوین ویرا با مسئولیت محدود
آگهی تغییرات شرکت مبتکر تجارت نوین ویرا با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۶۵۷۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۳۰۰۷۳۰ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۳۰ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: هادی گندمی نصرآبادی به شماره ملی ۱۲۵۰۱۸۷۶۳۱ به‌عنوان مدیرعامل و رئیس هیات‌مدیره و مجتبی قهاری به شماره ملی ۱۲۵۰۵۷۱۲۸۶ به عنوان نایب‌رئیس هیات‌مدیره و محمد مرشدی به شماره ملی ۱۲۵۰۳۶۶۸۱۱ به‌عنوان عضو هیات‌مدیره به مدت نامحدود تعیین شدند.
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان مرجع ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری کاشان (۱۱۶۵۱۰۹)

پنجشنبه
۲۴ تیر ۱۴۰۰- ۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ - ۱۵ ژوئیه۲۰۲۱-شماره۱۸۳۹-پیاپی۳۱۵۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

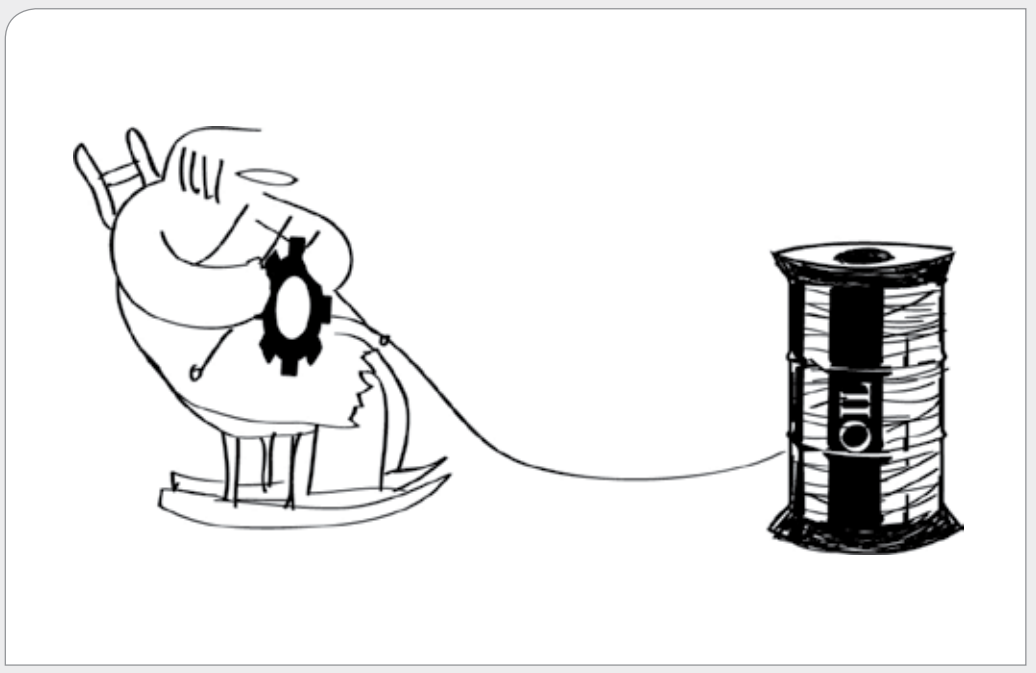
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

در بررسی سبد خرید و فروش برق ایران نمایان شد

تراز مثبت تجاری در بازه زمانی ۷ ساله

عکس: صمت

از ابتـدای خرداد امسـال و همزمـان با آغاز فصل گرما، وزارت نیـرو اعلام کرد که با توجه به کمبود ظرفیت تولید برق در قیاس با میزان مصرف ناچار به اعمال برخی خاموشی‌ها خواهد بود. اعمال خاموشی‌های جدید در هفته گذشته و در اوج گرمـا نیز به افزایـش نارضایتی مردم منجر شـد، هرچند ایـن وزارتخانه در روزهای گذشـته اعلام کرده در تلاش است خاموشی‌ها را به حداقل برساند.

با وجود آنکه در روزهای ابتدایی خاموشی‌ها، از رمزارزها به عنوان عامل اصلی یاد می‌شد اما آمارها مشـخص کرد که این فـن آوری جدید سـهم محـدودی از ظرفیت شـبکه را به خود مشـغول کرده و علـت اصلی را بایـد در نبود سـرمایه‌گذاری کافی و افزایش مصرف جسـت و جو کرد.

گزارش جدید اتاق بازرگانی تهران نیز نشـان می‌دهد که میـزان افزایش تولید برق در ایران متناسـب با روند افزایش مصرف نبوده است. بر این اسـاس، از سـال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹، جز یک سال، در سایر سـال‌ها میزان تولید برق کشور رو به افزایش بوده و میانگین رشـد سـالانه ۴ درصد را به ثبت رسانده است.

در سال ۱۳۹۹، میزان کل برق تولیدی، ۳۴۱ میلیارد کیلووات ساعت بوده که نسبت به سال قبل افزایش ۴درصدی را نشان می‌دهد.

میـزان فروش داخلی برق نیـز در این مدت افزایـش یافتـه اسـت. در سـال ۱۳۹۹، ۲۸۷ میلیـارد کیلووات سـاعت برق فـروش داخلی شـده که نسـبت به سال قبل رشـدی حدودا ۵.۷درصدی را نشـان می‌دهد. میانگین فروش برق داخلی نیز در این پنج سال رشدی حدودا ۴.۸ درصدی داشـته که باز هم نسبت به رشد تولید، با سرعت بیشتری افزایش یافته است.

در پنج ساله گذشته، نسبت فروش داخلی به تولید، همواره بالای ۸۰ درصد بوده اما این عدد در سـال ۱۳۹۹ به بالاترین سـطح خود یعنی ۸۴ درصد رسـیده که نشان دهنده زنگ خطر عملکرد سـال قبل برای امسال بوده که بخشی از خاموشـی‌ها را تشریح می‌کند. این در حالی اسـت که در سـال گذشـته تحت تاثیر شیوع کرونـا، اعمال برخی محدودیت‌ها می‌توانسـت به کاهش مصرف برق منجر شـود که در عمل اینگونه نشد.

موضـوع دیگری که شـرایط بـه وجود آمده در هفته‌هـای گذشـته را تشـریح می‌کنـد، محدودیت‌های دولت در سال‌های گذشته بوده است. براوردها نشـان می‌دهد که در پنج سال اخیر ۶۰ درصد از برق کشور را سایر موسسات و تنهـا ۴۰ درصـد را وزارت نیـرو تولید کرده است.

بـه ایـن ترتیب بخـش خصوصی یا سـایر بخش‌هـای فعال در عرصه تولید برق، نسـبت به وزارت نیرو بیشتر شبکه را تامین کرده‌اند.

این در حالی اسـت که در سال۱۳۹۹، میزان تولید برق موسسـات ۱۱ درصـد افزایش یافته و میـزان تولید برق وزارت نیـرو، چهار درصد کاهش یافته اسـت. به ایـن ترتیب این کاهش ظرفیت وزارتخانه خود عاملی برای نرسیدن به سـطح تولید لازم برای پاسخگو بودن نیازهای مردم بوده است.

در این گزارش همچنین به میزان تولید برق بر حسـب نیروگاه در ۷ سال گذشته نیز اشاره شده است.

بـه ایـن ترتیـب نیروگاه‌هایـگازی و چرخه طبیعـی اصلی‌تریـن سـهم را در ایـن میـان داشته‌اند و پس از آن نیروگاه‌های بخاری و آبی، دیزلـی، بادی و اتمی قـرار دارند. آنچه در آمار سال گذشته عجیب است، افزایش ۵۵ درصدی تولید بـرق در نیروگاه‌های آبی، دیزلی، بادی و اتمی بـوده که با این وجود نتوانسـته ظرفیت لازم برای تامین نیازها را براورده کند.

در حوزه تجارت بـرق نیز اتاق تهران آخرین بررسـی‌ها را منتشر کرده که نشان می‌دهد در یک بازه۷ سـاله، همواره تـراز تجاری ایران در حوزه برق مثبت بوده است.

در سال ۱۳۹۹، کل تجارت برق ایران، ۱۲.۵ میلیارد کیلووات سـاعت بوده که ۹.۸ میلیارد آن صـادرات و ۲.۷ میلیـارد آن واردات بـوده اسـت. روند صادرات برق ایران در سال ۱۳۹۹، حدودا ۲۲ درصد افزایش یافته و میزان واردات نیز حدودا دو برابر شده است.

نامه دبیر قرارگاه ستاد ملی کرونا به استانداران

دبیر قرارگاه عملیاتی سـتاد ملـی کرونا، در نامه‌ای به اسـتانداران سراسر کشور بر ضرورت رعایت کامل و دقیق دستورالعمل‌های بهداشتی انتخابات ۲۸ خرداد ماه ۱۴۰۰ تاکید کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور؛ بابـک دین پرسـت در این نامه آورده اسـت؛ دراجرای بند(۱۹) مصوبات پانزدهمین جلسـه قرارگاه عملیاتی سـتادملی مبـارزه با کرونا؛ به ضـرورت رعایـت کامل و دقیق دسـتورالعمل بهداشـتی انتخابات ۲۸ خـرداد مـاه ۱۴۰۰- مصـوب هفتادمین جلسـه سـتاد ملی مدیریت کرونا و پروتکل بهداشـتی برگزاری انتخابات۱۴۰۰؛ تنظیم شـده توسط وزارت بهداشت، درمان وآمـوزش پزشـکی و معاون امنیتی وانتظامـی و کمیته امنیتی، اجتماعی وانتظامی سـتاد ملی، مقتضی است؛ مراتب رعایت کامل و دقیق دسـتور العملهای موصـوف، توسـط کلیه مسـئولان دسـتگاه‌های ذیربـط اجرایـی و نظارتـی، سـتادهای انتخاباتـی و نامزدهای، درجریان سفرهای استانی و همچنیـن در فرآینـد برگـزاری جلسات مربوط به تبلیغات انتخاباتی، مورد توجه، نظارت و ارزیابی دقیق و مستمر قرارگرفته و نتیجه به این قرارگاه اعلام گردد.

بازگشایی مدارس با رعایت پروتکل‌های بهداشتی

معاون وزیر بهداشـت با اشاره به اینکه کمتر از ۵ درصـد از مبتلایان کرونا در دنیا مربوط به سـنین زیر ۱۸ سال هسـتند، گفت: معلمان و رانندگان سـرویس مدارس در مرداد واکسینه می‌شـوند و مـدارس بـا رعایـت پروتکل‌های بهداشتی، برای سـال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بازگشایی خواهند شد.

به گـزارش فـارس، علیرضا رئیسـی معاون بهداشـت وزیر بهداشـت در ارتباط مجازی با نشسـت قطبی کمیسـیون ورزش و سـلامت (قطـب یـک) مجلـس دانش‌آمـوزی، درباره موضوع «سـلامت دانش‌آمـوزان» اظهار کرد: نمایندگان مجلس دانش‌آموزی، آینده‌سـازان مملکـت هسـتند و باید این تمرین را داشـته باشـند تا در آینده مجالس بزرگتری را شـکل دهند.

معاون بهداشـت وزارت بهداشت، درمـان و آموزش پزشـکی بـا بیان اینکه هیچ آموزشـی جـای معلم را نمی‌گیرد، گفت: آمـوزش و پرورش فقط آموزش نیسـت. پـرورش باید حضوری باشـد و نیاز است به سمت بازگشـایی مدارس برویم.سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا با اشـاره به ایـن که کمتر از ۵ درصـد از مبتلایـان کرونا در دنیـا مربوط به سنین زیر ۱۸سال هستند، افزود: اگر افراد زیر ۱۸سـال به کرونا مبتلا شوند به سرعت بهبود می‌یابند و بر اساس مطالعات نیز انتقال کرونا از دانش‌آموز به دانش‌آموز بسیار کم است.

وی اظهـار کرد: یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در کنکور پارسـال و امسـال شرکت کردنـد و مشـکلی از نظـر کرونـا نداشتند.رئیسـی با اشـاره به اینکه پیش‌بینی یونسـکو این اسـت که با وجود کرونا و تعطیلی مدارس تعداد بازماندگان از تحصیل و کودکان کار بیشـتر می‌شـود و تعطیلی مدارس، دانش‌آمـوزان را از نظر سـلامت روحی- روانی دچار آسـیب می‌کند، ادامه داد: مجموعه‌ای از اقدامات برای بازگشـایی مدارس وجود دارد، با توجه به عدم وجود واکسـن برای دانش‌آموزان زیـر ۱۸سـال، معلمـان و رانندگان سـرویس مدارس در مرداد، واکسـینه خواهند شد.وی بر مناسب‌سـازی و رعایت پروتکل‌های بهداشتی فضاهای آموزشی، تأکید کرد.

روی خط آمار

شرکت‌های دولتی چقدر مالیات دادند

گزارش رسـمی از اجزای مالیات اشـخاص حقوقی نشان می‌دهد که شـرکت‌های دولتی در سال ۹۹ نتوانستند رقم مصوب بودجه را محقق کنند.

به گزارش فارس، سال ۹۹ بالغ بر ۵۸ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان مالیات از اشـخاص حقوقی وصول شـد که نسبت به عملکرد سـال ۹۸ بالغ بر ۳۲ درصد و همچنین ۱۳۲ درصد نسبت به مصوب بودجه افزایش نشان می‌دهد.

اجزای این مالیات شـامل علی الحسـاب مالیات اشخاص حقوقـی دولتـی، عملکرد شـرکت‌های دولتـی، بنگاه‌های اقتصـادی نهادها، اشـخاص حقوقی غیردولتی، شـرکت‌ها و موسسـات وابسته به آسـتان قدس رضوی، مالیات معوق اشخص حقوقی غیر دولتی و مالیات موضوع ماده ۷۸ قانون الحاق ۲ می‌شود.

رقم مالیات بر عملکرد شرکت‌های دولتی در قانون بودجه ۹۹ نزدیک به ۷۰ درصد رقم محقق شـده در سال ۹۸ بوده اسـت. همچنین میزان درآمد محقق شـده از این محل در سال گذشته کمتر از نیمی از رقم پیش بینی شده در قانون بودجه سال گذشته بود.

به عبارت دیگر میزان درآمد دولت از این محل در سـال ۹۹ یک سـوم این میزان در سـال ۹۸ بوده است که دلایل آن مشخص نیست.

البتـه ناکارآمـدی مدیریـت دولتـی بـر این شـرکت‌ها و بهـره‌ور نبـودن آن مشـهود بـوده و نـه تنها بـه بودجه کشـور کمکی نمی‌کننـد که بعضا سـربار بودجه دولت نیز هستند.

از سوی دیگر رقم مالیات بر اشخاص حقوقی غیردولتی در سـال گذشته نسبت به قانون بودجه ۱۶۳ درصد محقق شد که ۸۵ درصد بیشـتر از رقم تحقق سال ۹۸ بوده است. این احتمـال وجود دارد به دلیل دریافت علی الحسـاب مالیات سـال ۱۴۰۰ این اتفاق رقم خورده باشـد در حقیقت دولت دوازدهم، بخشـی از درامدهای دولت منتخب را پیش خور کرد.مالیات معوق اشخاص حقوقی غیردولتی نیز برای سال گذشته صفر گزارش شد.

مالیات مشاغل سال ۹۹ چقدر شد

بر اسـاس بررسـی درآمدهای مالیاتی سال گذشته، حدود ۳۷ هـزار میلیارد تومـان از درآمدها مالیات وصول شـد که نسـبت بـه عملکرد سـال ۹۸ بالغ بر ۲۷ درصد رشـد دارد. مالیـات بر درآمدی یکی از سـرفصل‌های مالیاتی اسـت که اجزای آن حقوق کارکنان بخش عمومی و خصوصی، مشاغل، مستغلات، درآمدهای متفرقه است.

بنـا به آمـار خزانه از وضعیـت درآمدهای مالیاتی، سـال گذشـته حدود ۳۷ هـزار میلیارد تومـان از درآمدها مالیات وصول شد که نسـبت به عملکرد سال ۹۸ بالغ بر ۲۷ درصد رشـد دارد. همچنین ایـن بخش توانسـت ۱۰۷ درصد رقم مصوب را محقق کند.

سـال ۹۹ کارکنان بخش عمومی ۱۲۷۵۰ میلیارد تومان و نیـز از بخش خصوصی ۱۱ هزار و ۱۱۱ میلیارد تومان مالیات حقوق پرداخت کردند.

دریافت مالیات از مشـاغل و صنوف به دلیل حساسـیت و اهمیتی که دارد، همیشه مورد توجه بوده و البته بخش قابل توجهی از مشاغل براساس تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مسـتقیم، روی رقم مالیاتی توافق صورت می‌گیرد که با روح قانون نیز همخوانی ندارد و بایسـتی مالیات براسـاس میزان درآمد باشـد که به دلیل نبود زیرساخت‌ها و اطلاعات دقیق و شـفاف، نظام مالیاتی این امـکان قانونی را برای مصالحه و توافق فراهم کرده است.

براین اساس به دلیل شرایط ناشی از کرونا و رکود اقتصادی درآمد ناشـی از فعالیت مشاغل کمتر از سال ۹۸ بالغ بر رقم ۱۰۴۴۵ میلیارد تومان وصول شد که رشد منفی ۱۰ درصدی را ثبت کرد، در حالی که به نسـبت تـورم نیز مالیات از این بخش ستانده نشد.

از بخش مالیات مستغلات هم ۲۱۷۸ میلیارد تومان درآمد به دست آمد که ۴۲ درصد نسبت به عملکرد سال ۹۸ افزایش دارد.

تریبون

اولویت‌های اقتصادی دولت سیزدهم

در آخرین روزهای تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری که با پیروزی آیت الله سید ابراهیم رئیسی به پایان رسید، گزارشی ۷ صفحه‌ای با عنوان «نقشه راه اقتصادی» توسط ستاد رئیسی منتشر شد که توضیحاتی درباره مهم‌ترین اولویت‌هـای اقتصـادی وی داده بود. خبرگزاری فارس با دسـته بندی این برنامه‌هـا خلاصه‌ای از اولویت‌های دولت سـیزدهم در هفـت محور را ارایه داده است.

محور اول: مهار پایدار تورم

-در سال ۱۴۰۲ نرخ تورم به کمتر از نصف تورم سال ۱۳۹۹ کاهش یافته و در سال‌های بعد به سمت یک رقمی شدن حرکت خواهد کرد.

-در سـال ۱۴۰۱ همه تعاملات مودیان با سـازمان امور مالیاتی یکپارچه شده و در بستر الکترونیکی انجام خواهد شد.

-در سـال ۱۴۰۱ با تکمیل جریان داده‌های مالیاتی و ایجاد شـفافیت، از فرارهای مالیاتی جلوگیری خواهد شد.

-از سـال ۱۴۰۱ مالیات‌هـای تنظیمی به طور کامل اجرا شـده و با اخذ مالیـات از فعالیت‌های غیرمولد و سـوداگرایانه، جذابیت آنها کاهش خواهد یافت.

-تا سال ۱۴۰۴ مالیات بر عملکرد واحدهای تولیدی به ۱۰ درصد کاهش خواهد یافت.

-از سال ۱۴۰۱ بودجه‌ریزی عملیاتی (شامل محاسبه هزینه هر فعالیت به منظور مدیریت هزینه‌ها) به طور دقیق اجرایی خواهد شد.

-تا سال ۱۴۰۴ تراز عملیاتی بودجه مثبت خواهد شد. وابستگی بودجه به درآمد نفت قطع خواهد شد.

-از سال ۱۴۰۴ منابع حاصل از بهره مالکانه نفت و گاز صرف سرمایه‌گذاری خواهد شد.

محور دوم: معیشت مردم

-از آذر ماه ۱۴۰۰ با استقرار کامل مدیریت زنجیره تامین کالاهای اساسی، نیازهای مردم با اطمینان و نرخ مناسب تامین خواهد شد.

-از آذر ماه سال ۱۴۰۰ برای خانوارهای ۵ دهک اول کارت اعتباری معیشت صادر می‌شود. به ازای هر یک از اعضای خانوار در سه دهک اول ۲۰۰ هزار تومـان و دو دهک بعدی ۱۵۰ هزار تومان اعتبار ماهیانه قرض‌الحسـنه (با کارمـزد ۲ درصد) تخصیص می‌یابد. به خانوارهایـی که توانایی بازپرداخت اقساط را نداشته باشند، یارانه بازپرداخت اقساط تعلق می‌گیرد.

محور سوم: رشد اشتغالزا

- از سـال ۱۴۰۱ میانگین نرخ رشـد اقتصادی بدون نفـت و با تاکید بر ارتقای بهره‌وری به بالای ۵ درصد خواهد رسید.

-تـا سـال ۱۴۰۴، ۴ میلیـون فرصت شـغلی جدید ایجاد خواهد شـد. فارغ‌التحصیـلان آموزش عالـی و افراد کم درآمد (به ویژه زنان سرپرسـت خانوار و مرزنشینان) در اولویت خواهند بود.

محور چهارم: مبارزه با مفاسد اقتصادی

-در سال ۱۴۰۰ همه قوانین و مقررات شفافیت به طور کامل اجرا خواهد شد.

-در سال ۱۴۰۰ سامانه‌های شفافیت (مانند قراردادهای دولتی و عملکرد شـرکت‌های دولتی) تکمیل شـده و در دسـترس عموم مردم قرار خواهد گرفت.

-در سـال ۱۴۰۰ سامانه جامع اطلاعات اقتصادی در راستای پیشگیری از تخلفات و جرایم اقتصادی راه‌اندازی خواهد شد.

محور پنجم: ارتقای جایگاه بین‌المللی اقتصاد ایران

-در سـال ۱۴۰۲ کل نیاز ارزی کشـور از طریق صادرات غیرنفتی تامین خواهد شد.

-تا سال ۱۴۰۴ صادرات غیرنفتی حداقل ۲ برابر خواهد شد. (از حدود ۳۵ میلیارد دلار به بیش از ۷۰ میلیارد دلار).

-تا سـال ۱۴۰۴ سـهم صادرات غیرنفتی به کشورهای همسایه حداقل ۲ برابر خواهد شد. (از حدود ۲۰ میلیارد دلار به بیش از ۴۰ میلیارد دلار).

محور ششم: بانک

-در سـال ۱۴۰۰ زمان‌بندی تسـویه بدهی‌های دولت بـه بانک‌ها اعلام خواهد شد.

-از سـال ۱۴۰۱ انـواع ابزارهـای مالی (ماننـد تامین مالـی زنجیره‌ای، قراردادهای بازخرید و اوراق صکوک) گسترش یافته و علاوه بر پوشش تنوع نیازهای مالی کسب و کارها، جریان منابع و مصارف مالی اصلاح خواهد شد.

-از سـال ۱۴۰۱ انـواع دارایی‌ها (مانند قبض انبـار، قراردادهای فروش و ماشین‌آلات) ارزش‌گذاری شده و به عنوان ضمانت قابل استفاده خواهد بود.

-از سال ۱۴۰۱ اعطای تسهیلات بانکی براساس اعتبارسنجی انجام شده و فسادهای بانکی و معوقات کاهش خواهد یافت.

-تا سـال ۱۴۰۲ دارایی‌های منجمد و بنگاه‌داری بانک‌ها به نصف کاهش یافته و از تبدیل شـدن بانک‌های خصوصی به اختصاصی جلوگیری خواهد شد.

محور هفتم: مسکن

-در خـرداد ۱۴۰۱ زمان‌بندی خانه‌دار شـدن نیمـی از متقاضیان واجد شـرایط اعلام خواهد شد. کاهش حاشیه‌نشـینی، احیای بافت‌های فرسوده و نوسازی مسکن روستایی در اولویت خواهد بود.

-تا سال ۱۴۰۴، ۴ میلیون واحد مسکونی جدید ساخته خواهد شد.

-تا سـال ۱۴۰۴ تقاضای سـوداگرانه در بازار مسکن به نصف کاهش پیدا خواهد کرد. (از حدود ۷۰ درصد به ۳۵ درصد)

-تا سـال ۱۴۰۴ سهم هزینه مسکن در سـبد خانوار به یک سوم کاهش خواهد یافت. (از حدود ۵۰ درصد به حدود ۳۰ درصد)

